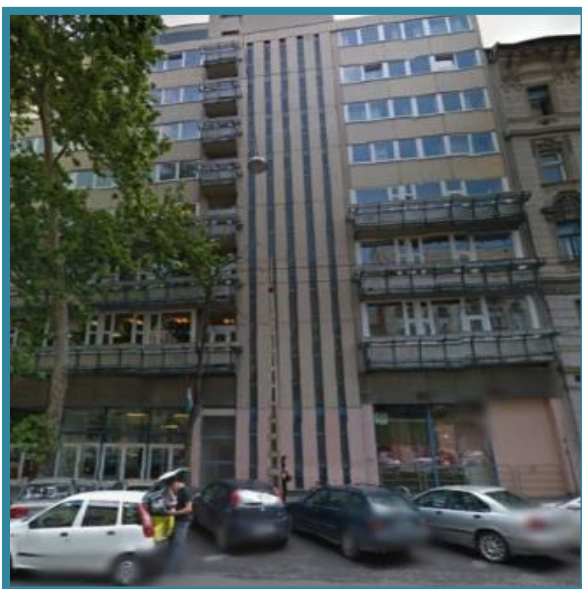

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola

1071 Budapest, Damjanich u. 41-43.

OM: 038410

Készítette:

ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola

Utoljára módosítva: 2023. november 07.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
Az iskola működése, története	3
Az iskolánk jellemzői, helyi adottságai	4
Az iskola küldetésnyilatkozata	4
Az iskola jövőképe.....	5
1. NEVELÉSI PROGRAM	6
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	6
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai. A pedagógusok és az osztályfőnökök feladatai.	11
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	19
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	23
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	33
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	46
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	47
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	48
1.9. A felvétel és átvétel szabályai	50
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	50
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	50
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	50
2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	52
2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások	55
2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	55
<i>Csoportbontások szervezésének elvei</i>	55
<i>Egyéb foglalkozások szervezésének elvei</i>	55
2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	56
2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	57
2.7. Az intézményi mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása, az egészségfejlesztés lehetőségei és módozatai, a tanulók fizikai állapotának mérése.....	61

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	65
2.9. A tanulók jutalmazása, a szorgalom és magatartás értékelése.....	72
2.10. A tanulók továbbhaladása	74
3. LEGITIMÁZIÓS ZÁRADÉK	76

BEVEZETÉS

Az iskola működése, története

Működése

- Az intézmény neve:** ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola
Székhelye: Budapest VII., Damjanich u. 41-43.
Postacíme: 1071 Budapest, Damjanich u. 41-43.
Telefonszáma: 1/461-3726; 1/461-3730;
Típusa: gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény (általános iskola)
Évfolyamok száma: 8 évfolyamos általános iskola
Tanulócsoportok: alsó-, felső tagozat, napközi, tanulószoba
Alapítás éve: 1981.
Alapító: Oktatási Minisztérium
Alapításkori elnevezés:
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola
Gyakorló Általános Iskolája
- Az intézmény fenntartója:**
Eötvös Loránd Tudományegyetem
1053 Budapest Egyetem tér 1-3.
- Szakmai ellenőrző szerve:**
ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
1097 Budapest Ecséri út 3.
- Törvényességi ellenőrző, felügyeleti szerve:**
Budapest Főváros Kormányhivatala
1056 Budapest Váci utca 62-64.

Története

Iskolánk az 1981-82-es tanévben nyitotta meg kapuit – az akkori elnevezés szerint – Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájaként tanulásban akadályozott tanulók számára, gyakorlóterepet biztosítva a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola hallgatóinak.

A Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola 2000. 01. 01-től az ELTE egyik kara lett, ezért a gyakorlóiskola fenntartója az egyetem. Intézményünk hazánk világhírű orvos-gyógypedagógusa előtt tisztelegve fölvette Bárczi Gusztáv nevét - ezúton is erősítve szoros együttműködését a Gyógypedagógiai Karral -, amely szintén a tudós nevét viseli.

A 2004-2005-ös tanévben – alkalmazkodva az új igényekhez – elindult a sajátos nevelési igényű, beszéd fogyatékos tanulók számára az első osztály a logopédiai tagozaton.

Az iskolánk jellemzői, helyi adottságai

Az épület tárgyi adottságai

Az épület akadálymentesített, a korszerű iskola egészségügyi feltételeinek megfelel. Az iskola osztálytermei tágasak, világosak, zajmentesek. Tizenhat tanterem biztosítja a tanulók színvonalas nevelését-oktatását. Az informatika, ének-zene, természetismeret, földrajz, anyanyelv, matematika, történelem, technika és életvitel tárgyak tanításához a szaktantermi lehetőségek adottak. Az egyéni fejlesztés színterül 7 logopédiai- és fejlesztő szoba áll rendelkezésre a korszerű tanítási-tanulási folyamatok biztosításához. Az intézményben működő uszoda és tornaterem biztosítja az iskola diákjai számára a mindennapi testedzési, testnevelési és sportlehetőségeket. Az iskolai rendezvények megtartására az aula, belső udvar, a zsibongók és az ebédlő helyszíne szolgál.

A diákok egészségügyi ellátását az iskolaorvos és a védőnő az orvosi szobában végzi. Az iskola a napközi otthon és tanulószoba keretén belül teremt lehetőséget tanulóinak a háromszori étkezésre, amelyet helyben működő tálaló konyha biztosít.

Az iskola tárgyi környezete folyamatosan újul. Legutóbb 2023 nyarán – összesen 429 millió forintból kivitelezett – beruházás és eszközfejlesztés valósult meg intézményünkben. Az EFOP-4.2.3 pályázat során 22 oktatási célokat szolgáló helység (16 tantermünk, 5 logopédia szobánk, 1 szaktantermünk), valamint a tanári szoba és a belső udvar (pláza) felújítása történt meg sikeresen. A helységek felújítása mellett informatikai eszközparkunk is jelentősen megújult. Napjaink korszerű pedagógiai munkájához elengedhetetlen audiovizuális és IKT eszközök állnak rendelkezésre. Valamennyi tantermünk rendelkezik interaktív táblával.

A nevelőtestület jellemzői

A tantestület szakmai felkészültsége biztosítja nevelésünk, oktatásunk magas színvonalát. Pedagógusaink gyógypedagógiai tanári képesítéssel, más tanári, egyetemi végzettséggel rendelkeznek. A továbbképzéseken való részvétel mind a szakmai, mind a módszertani megújulás érdekében folyamatos.

Az iskola küldetésnyilatkozata

Iskolánk alapfeladata a sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott, valamint beszéd fogyatékos) tanulók szükségleteiből adódó iskolai nevelés, oktatás, fejlesztés biztosítása.

Fontosnak tartjuk:

- a szeretetteljes, bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló légkört,
- a gyermekközpontú szemléletet,
- a személyiségközpontú pedagógiai eljárásokat,
- a nemzeti értékek és hagyományok ápolását,
- a környezettudatos, egészséges életmódra való nevelést,
- a személyiségfejlesztést, tehetséggondozást,
- a felzárkóztatást, fejlesztést,
- az önálló, felelősségvállaló emberré nevelést,
- a kölcsönös megbecsülésre és tiszteletre nevelést.

Céljaink között szerepel, hogy:

- testileg és lelkileg egészséges, harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó,
- korszerű ismeretekkel és megfelelő készségekkel, képességekkel, kulcskompetenciákkal (szóbeli és írásbeli kommunikációval), elvárható alapterveltséggel rendelkező és tanulmányaikat sikeresen folytató tanulókat neveljünk, oktassunk.

Céljaink megvalósítása érdekében törekszünk

- a tanulóknak az egymás iránt érzett felelősség, tolerancia és a közösségi érzés erősítésére
- a kulturált magatartás elsajátítására iskolán belül és kívül
- a pedagógusok és diákok közötti harmonikus kapcsolat kiépítésére,
- a partnerekkel való harmonikus viszony kialakítására.

Az iskola jövőképe

Intézményünk célja és feladata, hogy a gyógypedagógiai ellátás keretében biztosítsuk a sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott, valamint beszéd fogyatékos) tanulók szükségleteiből adódó iskolai nevelést, oktatást, fejlesztést, a terápiák alkalmazását. A célok rendszerében kiemelt fontosságú, hogy minden tanulót – az állapotához igazított – gyógypedagógiai megsegítéssel juttatunk el az alapfokú nevelés – oktatás szakaszának eredményes befejezéséhez.

Olyan feltételeket kívánunk teremteni, melyek biztosítják tanulóink egészséges, harmonikus, testi-lelki - szellemi fejlődését, a helyes magatartási szokások és pozitív jellemvonások kialakítását, a sikeres társadalmi beilleszkedés megvalósítását.

Nevelő munkánk elsődleges célja, hogy tanulóinkat segítsük a pozitív értékrend kialakításában, hogy a közösségi együttélés szabályait elsajátítva cselekedeteiket a másik ember iránti tisztelet és tolerancia vezérelje. Fontosnak tartjuk azt is, hogy – a sokszor kedvezőtlen szociokulturális háttér hatását ellensúlyozva – kialakítsuk tanulóinkban a szabadidő kulturált eltöltésének igényét, ezért a kínálatot szélesítve, változatos kulturális és sportprogramokat szervezünk a diákok számára.

Tanulóink társadalmi beilleszkedését jól segíthetik a közös rendezvények, sportversenyek, kulturális rendezvények az ELTE többi gyakorló iskolájával. Feladatot jelent a szűkebben vett szakmai kapcsolatok hosszú távú erősítése is, mind a Gyógypedagógiai Kar intézeteivel, mind a fogyatékosok különböző érdekvédelmi szervezeteivel (Értelmi Fogyatékosok Országos Szövetsége, Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete) egyaránt.

Iskolánk tudatosan vállalt küldetése az esélyteremtés: célunk, hogy a kedvezőtlen szociokulturális háttér vagy az egyéni adottságok miatti hátrányokat enyhítsük, és a felzárkóztatás - tehetséggondozás kettős feladatának megfelelően, tanítványainkat hozzásegítsük ahhoz, hogy képességeiket minél jobban kibontakoztathassák.

Iskolánk szellemiségét a jövőben is a nyitottság, és a partnereinkkel való együttműködés határozza meg. Arra törekszünk, hogy még közvetlenebb kapcsolatot alakítsunk ki a szülőkkel,

hogy a személyes „megszólítás” révén elkötelezettebbé váljanak közös céljaink megvalósításában.

Intézményünk jövőjének építéséhez biztos alapot jelentenek iskolánk hagyományai, eddigi eredményeink, a szakmailag jól képzett, elkötelezett pedagógusokból álló nevelőtestület, amely nyitott a folyamatos megújulásra, ugyanakkor értékeink, hagyományaink megőrzését is feladatának tekinti.

Hosszú távú célunk az intézmény működését meghatározó törvényi, jogszabályi elvárásoknak való állandó megfelelés, a helyi programban szereplő célok és feladatok magas szintű megvalósítása, a nevelőtestület és az alkalmazotti közösség folyamatos szakmai fejlesztése, a hatékony gazdálkodás, és a tárgyi feltételek folyamatos javítása.

Az iskolarendszer fejlesztésére vonatkozó stratégiai elképzeléseinket a Nemzeti Köznevelési Törvény és a Nemzeti Alaptanterv alapján, a tantestület és a fenntartó egyetértésével kívánjuk megvalósítani.

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Nevelési programunk az elmúlt évtizedek pedagógiai tapasztalataira épül, különös tekintettel a szabályozó dokumentumokra, a kerettanterv cél- és feladatrendszerére. A NAT célirányosan meghatározott egységes fejlesztési feladatait, követelményeit figyelembe vettük a program kidolgozása során.

Tapasztalatokkal rendelkezünk a diákönkormányzat működtetése, a diákszínjátás, az erdei iskolai programok, a rendszeres színházi, múzeumi programok, az iskolai közösségek éves együttműködése terén.

1.1.1. Alapelvek

- Az óvodai környezetből az iskola világába kerülő sajátos nevelési igényű kisiskolásokat játékosan vezetjük be az iskolai feladatokba.
- Korszerű és gyakorlatközpontú ismereteket nyújtunk. Az alkalmazható tudás érdekében képesség- és készségfejlesztést végzünk. Kialakítjuk a befogadáshoz szükséges attitűdöt.
- A sajátos nevelési igényű – tanulásban akadályozott, valamint beszéd fogyatékos – tanulókat felkészítjük a felnőtt életben való boldogulásra, a társadalmi és szülői elvárásoknak megfelelően.
- A helyi tantervünkben – egységbe szerkesztve – megjelenítjük az egyes tantárgyakban, a NAT és a Tantervi Irányelvben leírt alapelveket, tartalmakat.
- A tanítás – tanulás folyamatában maximálisan figyelembe vesszük az egyes tanulók sajátos nevelési igényét, sérülés specifikus szükségletét, és ennek érvényt szerzünk az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával. Hangsúlyt kap a tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat, és az egymástól való tanulás elve.

- Célkitűzésünk, hogy a diákok a közös célok érdekében képesek legyenek együttműködni és egymással együtt élni.
- A tantestület az új típusú tanári attitűd elsajátításával szervezi nevelő-oktató munkáját.
- Az alapfokú iskoláztatás teljes időszakában biztosítjuk a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: a fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátás körét, amelyet a differenciált fejlesztés elvei alapján valósítunk meg.
- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget minden tanuló számára.
- Az iskolai nevelést-oktatást olyan elvek szerint szervezzük, amelyek valóságos tanulási környezetet biztosítanak. A sikeresen fejlesztett tanuló számára lehetővé válik a többségi iskolába történő visszatérés.
- Az intézmény alapelveinek megfelelően a gyermekközpontú oktatás-nevelés fő alkotóeleme az egyénre szabott képesség- és személyiségfejlesztés, mely minden iskolai tevékenységet áthat. Toleráns az alsó határon teljesítőkkel, beilleszkedésüket, és folyamatos fejlesztésüket az integrációs elvek alapján segítjük.
- Az iskola helyi tantervében olyan követelmények kerültek meghatározásra, amelyek a sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott, beszéd fogyatékos) tanulók fejlesztése során a rendelkezésre álló időkeretben eredménnyel megvalósíthatók.
- A célok, követelmények meghatározásakor nagy hangsúlyt kap az a több évtizedre visszanyúló tapasztalat, amelyet a tantestület tagjai szereztek a helyi tantervi fejlesztések során.
- Az intézmény oktató-nevelő munkája során összehangoltan alkalmazza a tartalmi szabályozókat, tantervet, tankönyveket, taneszközöket.
- Nevelési tevékenységünket áthatja a más népek, kultúrák iránti nyitottság és befogadókészség. Fontos, hogy tanulóink megismerjék, megbecsüljék és tiszteljék ezeket a hagyományokat.
- Az intézményünkben folyó gyógypedagógiai nevelő-oktató munka magában foglalja a kompetencia alapú oktatással kapcsolatos alapelveket.
- Az intézményben folyó gyógypedagógiai nevelés korszerű gyakorlóterepe a gyógypedagógus jelölteknek.
- Az integritás elvét követve aktívan együttműködünk a köznevelés rendszerében hasonló feladatokat ellátó gyógypedagógiai intézményekkel, többségi általános iskolákkal, gyakorlóiskolai feladatokat ellátó intézményekkel.
- Iskolánk hozzájárul ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék tagjai birtokában legyenek az élethosszig tartó tanulás képességének.
- Fogékonyá tesszük tanulóinkat a társadalmi és környezeti problémák iránt, segítve ezzel a társadalomba való beilleszkedésüket.

1.1.2. Célok

Az intézményünkben végzett gyógypedagógiai tevékenység általános célja

Iskolánk a köznevelésről szóló törvény 7.§.(1) szerint, a köznevelési rendszer intézményei közé sorolt gyógypedagógiai intézmény.

Ennek értelmében célja és egyben feladata, hogy a gyógypedagógiai ellátás keretében biztosítsa a sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott, valamint beszéd fogyatékos) tanulók szükségleteiből adódó iskolai nevelést, oktatást, fejlesztést, a terápiák alkalmazását.

Célja továbbá, hogy a tanulók életkora, állapota figyelembe vételével nyújtsa a gyógypedagógiai nevelést, oktatást és eljuttassa őket a képességeiknek megfelelő maximum teljesítményig.

Célunk a sikeres pályaválasztásra, az önálló életvitelre, az eredményes szocializációra való felkészítés. Kiemelt fontosságú, hogy minden tanulót – az állapotához igazított – gyógypedagógiai megsegítéssel juttassunk el az alapfokú nevelés - oktatás eredményes befejezéséhez.

Célunk továbbá, hogy tanulóink az életkoruknak, fejlettségi állapotuknak, szükségleteiknek megfelelő teljes körű gyógypedagógiai ellátást kapjanak a tanórán, a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint a gyermekvédelem, a kulturális, a szociális hátrányok enyhítése területén.

Intézményünkben kompetencia alapú oktatást alkalmazunk. Bevezetésének szükségszerűségét annak felismerése hívta életre, hogy a jelen munkaerő piaci helyzetéhez alkalmazkodni kell, meg kell felelni az új kihívásoknak, melynek elengedhetetlen része az egész életen át tartó tanulás. Nagy hangsúlyt fektetünk az ennek megalapozását szolgáló képességek fejlesztésére.

Intézményünk céljai között szerepel az egységes alapokra épülő, differenciáló pedagógiai munka megvalósítása a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák beépítésével.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (TÁMOP-3.4.2. A-11/1-2012-0006) című pályázatban részvételünk célja az volt, hogy segítsük az intézményeket (speciális és többségi) a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében és oktatásában, hogy alkalmassá váljanak az inkluzív nevelés megvalósítására.

A közös munka során az volt a cél, hogy az intézmények pedagógiai gyakorlata megújuljon. és valósuljon meg a gyermekek körében megnyilvánuló képességbeli és tanulási szükségletekhez való alkalmazkodás.

A gyógypedagógiai intézmények szakmai megújulása is nagyon fontos. Az oktatási alapfunkciók mellett megjelennek azok a tevékenységek, amelyek csökkentik a különnevelés kedvezőtlen hatásait, elősegítik az együttnevelést, az integrációt. Tanulóinkat felkészítik a többségi iskolába való átmenetre, folyamatos támogatást nyújtanak az együttnevelésben részt vevők számára, annak érdekében, hogy az integráció megvalósulhasson. Az átvezetés és befogadás minőségi megvalósítása csak az érintett szereplők aktív részvételével, a pedagógiai környezet átalakításával, az eszközrendszer bővítésével lehetséges.

A gyógypedagógiai intézmények: az ELTE Speciális Gyakorló Óvoda, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola és a befogadó intézmények: az ELTE Gyakorló Óvoda, az ELTE Gyakorló Általános Iskola, a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium közösen, a helyi sajátosságoknak megfelelő szakmai együttműködést dolgoztak ki az együttnevelés különböző formáinak megvalósítására. A pályázatban részt vevő intézmények

szervezete és működése alkalmazkodik a változásokhoz, az intézmény társadalmi környezetével való széleskörű együttműködéshez. Kialakultak az intézmények között az együttműködés új színterei. Az új típusú együttműködés elvei: proaktív magatartás elve, az adaptivitás elve, a hálózati tanulás elve. A pályázati projekt segítségével az inkluzív nevelést erősítő, életpályát befolyásoló, egyénre szóló tanulási utak, átvezetési programok alakultak ki. Megvalósult az átvezetési programokban résztvevő sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nyomonkövetése, további gondozása, mentorálása.

Tanulóink nevelésére vonatkozó általános célkitűzések

- Egyéni képességekhez mért eredményes, ismeretekre épülő, alkalmazható tudás elsajátítása.
- Kulcskompetenciák fejlesztése.
- Reális önismeret, önelfogadás. Önmaga és a társak másságának ismerete, türelem, megértés.
- Kulturált érintkezési formák elsajátítása, társas kapcsolatok fenntartása, illemszabályok elsajátítása, önuralom, konfliktuskezelő technikák gyakorlása.
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása – alkalmazkodva az egyéni adottságokhoz, a fogyatékosághoz, a tanulási akadály és zavar mértékéhez. Törekvés a továbbtanulásra, a szakmaszerzésre.
- Törekvés az infokommunikációs eszközök használatára.
- Biztos tájékozódás a környezetben. Természeti és épített környezetünk értékeinek felismerése. Környezetvédő, óvó viselkedés különféle helyzetekben - felnőtt jelenléte nélkül is.
- Képességeikhez alkalmazkodó feladatok, kitartó munka vállalása, monotónia tűrés fejlesztése.
- Az egészségmegóvás igényének kialakítása.
- A szokások, a hagyományok elfogadása, az értékek - önzetlenség, szeretet, segítőkészség, szorgalom - tisztelete.
- Résztétel az iskola közösségeinek életében, oldott viselkedés az iskolai környezetben.
- Kötődés társakhoz, felnőttekhez.

A célkitűzések teljesülésének kritériumai a szervezeti felépítésben, a képzési korszerűsítésben

- A törvényben előírt dokumentumok átdolgozása, az új szabályozó dokumentumok figyelembevétele. Megfelelés a köznevelési törvény, a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatok, a kerettanterv cél- és feladatrendszerének.
- Belső kapcsolatok építése – a szakmai munkaközösségek, műhelyek – együttműködése.
- Partnerkapcsolatok továbbfejlesztése.
- A korszerű képzések elemeinek beépítése.
- A tantestület szakirányú továbbképzése.
- A szakvezető tanárok számára szakvizsga megszerzésének biztosítása.

Nevelési - oktatási és képzési célok életkori szakaszokhoz rendelve*A kisiskoláskor*

- Az óvodás létből az iskolai életformára történő zökkenőmentes átvezetés.
- Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátítása.
- A feladat- és szabálytudat erősítése.
- Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, fenntartása.
- A saját fejlődési ütem elfogadása, önismeret alapozása.
- A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- Az alapvető kultúrtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése.
- Tanulási helyzetekben a szabályjátékok, a didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése.
- Az iskolán kívüli társas kapcsolatok erősítése.
- Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez.
- A tartós figyelem, a megtartó emlékezet fejlesztése.
- A személyiség értelmi, érzelmi, akarati oldalának erősítése.
- A kulturális, a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése.
- Felzárkóztatás.
- Törekvés a többségi általános iskolába történő visszavezetésre.

A serdülőkor

- Az önismeret erősítése, reális önkép kialakítása.
- Az önképviselés, önálló megnyilatkozás, véleménynyilvánítás elsajátítása.
- Ismeretszerzés a továbbtanulási lehetőségekről, pályaválasztásról.
- Az általános műveltség elemeinek elsajátítása, ismeretek bővítése, megerősítése.
- Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása.
- Felkészítés a társadalmi szerepre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, szocializációra.
- Az önálló tanulás, a megismerés módszereinek, műveleteinek elsajátítása, alkalmazása a tanulók életkorának, fejlettségének megfelelően.
- Egészségmegőrző, környezet óvó attitűd kialakítása.
- A jól működő képességek fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- A személyiség érzelmi, akarati oldalának stabilizálása.
- Az egyéni különbségek, a másság elfogadása kortárs csoportban, közösségben.
- A kulturális, szociális hátrányok folyamatos kompenzálása, korrigálása.
- A befogadás, az elfogadás támogatása többségi közösségekbe.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai. A pedagógusok és az osztályfőnökök feladatai.

1.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

- Intézményünk biztosítja azokat a személyi- és tárgyi feltételeket, amelyeket a sajátos nevelési igényű – tanulásban akadályozott és beszéd fogyatékos tanulók – iskolai neveléséhez-oktatásához szükségesek.
- Az általános iskolai oktatás-nevelés teljes idejében tanulóink – egyéni képességeiket és szükségleteiket figyelembe véve – egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátásban, terápiában részesülnek.
- A gyermekek egyéni képességeit előtérbe helyező korszerű tanulásszervezési eljárások biztosítják iskolánkban a pedagógiai munka alapját. Különös tekintettel a differenciálás különböző mértékben megvalósítható, szerteágazó lehetőségeire; továbbá a tanulásirányítás folyamatában részt vevő személyek aktív együttműködésére.
- Az esélyegyenlőség feltételeinek – a kapcsolódó jogszabályokkal harmóniában – teljes mértékben eleget tesz intézményünk.
- Iskolánkban a tanulásirányítási folyamatokat modern pedagógiai környezet támogatja. Ez biztosítja azokat a konkrét tapasztalatszerzési lehetőségeket, amelyek támogatásával eljuthatnak tanulóink a Nemzeti alaptanterv tanulási területein megjelenő ismeretek egyéni képességeik szerint való elsajátításáig. A diákok személyiségének fejlesztése, lelki egészségük védelme központi szerepet kap a gyakorlóiskolában: számunkra a tanulás tanítása a mindennapokban kiemelt feladatként jelenik meg. A fenntartható fejlődés, a tudatosság, a digitális eszközök célszerű használata, az együttműködésre való nevelés, a partneri szemléletfontos szempontok az iskolai és az azon kívüli programok megvalósításakor.
- Az IKT-eszközök széleskörű alkalmazása hagyományosnak tekinthető. A munkatársak elköteleződése magas fokú, képzésük folyamatos. A gyakorlóiskolában minden tanterem interaktív táblával felszerelt: a foglalkozások döntő többségén jelentős szerepet kapnak a korszerű digitális tartalmak.
- A tanulók iskolai előrehaladásáról, tanulmányi előmeneteléről a szülők személyesen és az interaktív tájékoztató platformon keresztül, a KRÉTA online naplón keresztül tájékozódhatnak.
- Intézményünkben a törvényi előírásoknak megfelelően működik a gyermekvédelem. A jelzőrendszer minden szinten aktív, a terület felügyeletét külön gyermekvédelmi felelős fogja össze.

1.2.2. A Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciái

A NAT 2020 kiemelt kulcskompetenciái közé az alábbi területek tartoznak: (1) személyes és társas kompetenciák; (2) a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái;

(3) munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák; (4) a tanulás kompetenciái; (5) kommunikációs kulcskompetenciák; (6) a gondolkodás kompetenciái; (7) digitális kompetenciák.

- A problémamegoldó képességek megalapozása, fejlesztése és támogatása a tanulók önmegvalósítását segítik, ezért mindegyik tanulási területen középpontban állnak. Ezek a szempontok mindig érvényesülnek az iskolán belül és kívül megvalósuló tanulásirányítási folyamatokban.
- A kommunikációs kompetenciák területén kiemelt funkciója van az anyanyelvnek, amely hat a kulturális és szociális fejlődésre, a tanulás tanításának szerepére, valamint az érzelmi nevelésre.
- Az intézmény speciális pedagógiai programot hajt végre: külön tagozatokat működtet 1-8. évfolyamig beszéd fogyatékos tanulók és tanulásban akadályozott diákok számára. Ez különös jelentőségű abból a szempontból, hogy az anyanyelv rendszerszemléletű, gyakorlati alkalmazása kerül előtérbe a magyar nyelv-és irodalomórakon, párhuzamosan a szépirodalmi szövegek különféle jelentésrétegeinek megértéséig. Ezek teszik lehetővé az összetett gondolkodási műveletek elsajátítását és alkalmazását. Kitzűzött célunk, hogy az intézményben tanuló gyermekek helyesen fejezzék ki magukat szóbeli-és írásbeli szövegek alkotásakor. Gondolataikat, érzelmeiket pontosan és kreatív módon adják közre családi körben, iskolában, barátaik között, alapvető társadalmi érintkezések során.
- Az anyanyelvi kommunikáció területe az emberi gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezését foglalja magába – különös tekintettel a valóság és a képzelet megfogalmazására; szóban és írásban egyaránt. Ez kiterjed a szövegértelmezésre, a szövegalkotásra és a helyes nyelvhasználatra. Annak érdekében, hogy az intézményünkben tanuló gyermekek további – középfokú – tanulmányaik során megállják helyüket, később pedig a munka világába is adaptív módon tudjanak bekapcsolódni. A családi környezetben, barátaik körében és szabadidős tevékenységeik során is optimális módon tudjanak alkalmazkodni egyéni lehetőségeikhez.
- Az anyanyelvi műveltség megalapozása lehetőséget idegen nyelv tanulásához is. Ez a kompetencia támogatja a gyermekek személyiségfejlődése során a nyitott és befogadó szemlélet kialakulását, az egyes kultúrák megértését; azonosságok és különbségek felismerését. A két terület kiegészíti egymást, különös tekintettel a nemzeti azonosságtudatra és az európai közösséghez való tartozásra. A fogyatékoságtípusokból eredő módon különböző (gyógy)pedagógiai metodikák jelennek meg a tanulásirányítás folyamata során, a hozzájuk kapcsolódó adaptált követelményrendszerrel együttesen. Ezek a hallott-és olvasott szövegek megértésére, valamint az íráskészségre egyaránt kiterjednek.
- A matematikai műveltség területén gyakorlóiskolai programunk célja, hogy a tanulók a mindennapi problémáikat a lehető legkedvezőbb oldják meg. Rövid- és középtávon ismerjék fel a kérdésfelvetésekben rejlő lehetőségeket, a kognitív képességeiket jól alkalmazva alkossanak stratégiákat az adott feladat teljesítésére. Célunk, hogy a tanulók egyszerűbb képleteket, gyakorlati modelleket tudjanak alkalmazni az élet valamennyi területén felmerülő problémák megoldásához.

- A természettudományokhoz kapcsolható tanulási területeken különböző ismeretek és módszerek alkalmazásával mutatjuk be tanulóink részére a természet világát. Megismertetjük velük az élő- és az élettelen környezet kölcsönhatásait, az adott folyamatok eredményeit, valamint az előrejelzések szerepét. Ennek részeként a műszaki kompetenciához kötöten az emberi tevékenységekhez tartozó felelősségre is rámutatunk, különös tekintettel a fenntartható fejlődés témakörére.
- A digitális műveltségterületen cél, hogy a modern információs- és infokommunikációs technológiát a tanulók életkoruknak megfelelő szinten alkalmazni tudják, ezek használatában előtérbe helyezzük a kritikai gondolkodás fontosságát. Fontos, hogy a tanulók a különböző információk forrásának hitelességéről győződjenek meg, azok között legyenek képesek válogatni.
- A hatékony, önálló tanulás kulcskompetencia. Az iskolánkban folyó foglalkozásokon különböző tanulásszervezési eljárások vannak jelen. Ezek végső célja, hogy az adott diák képes legyen a kitartó tanulásra, legyen képes azt megszervezni, különös tekintettel az információk mennyiségének és minőségének megválasztására, továbbá az időbeosztásra. Ennek optimális megvalósulásakor a tanuló megszerzi az ismereteket, azt beépíti a már meglévő információi közé és rendszerbe helyezi. Képes megfelelő módon segítséget kérni, útmutatást keres, azokat önállóan alkalmazza. Hosszú távon – ideális esetben – az élethosszig tartó tanulás szerepe az adott diák belső motivációjává válik.
- A harmonikus életvezetés, továbbá a közösségekben való emberi létezés alapfeltételei az értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák alkalmazása. Intézményünkben ezek fejlesztését ún. tantárgyközi vállalásként ismerjük el. Fő feladatunknak tekintjük olyan értékek közvetítését, amelyek támogatják tanulóinkat abban, hogy hosszú távon tájékozott, aktív állampolgárrá váljanak szűkebben-és tágabban értelmezett közösségükön belül.
- A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztésével intézményünk célja, hogy a tanuló életének számos területén, sokoldalú módon ismerje meg lehetőségeit, azokat képes legyen jól alkalmazni teljes életútján. Ez magába foglalja a megszerzett tudást, a kreativitást, az újdonságok iránti fogékonyságot, az élethez kapcsolódó kockázatok vállalását, valamint a motivációt.
- Az esztétika területén fontosnak tartjuk, hogy a művészetek iránti fogékonyságot építsük be tanulóink szemléletmódjába. Ez a kifejezőképeség magában foglalja a jó ízlés szerepét az ember életében, amihez hozzátartozik a megismerés, a különféle kifejezőmódok megtapasztalása; elsősorban életközeli példákon keresztül. Ehhez a területhez számtalan művészeti ág kapcsolódik a szépirodalomtól kezdve a vizuális kultúrán át az építészetig; az emberiség kulturális bölcsőjétől a modernitásig, beleértve a napjainkban használt kifejezőeszközöket is.

1.2.3. További relevanciák a NAT kulcskompetenciáihoz

- A kulcskompetenciák fejlesztése intézményünk egyik elsődleges tevékenysége. Az egyes tanulási területeken holisztikus szemléletmódot alkalmazunk a tanulásirányítási folyamatok során.
- Tanítványainkat egészséges életmódra neveljük, amelynek középpontjában áll a tudatos életvezetés fontosságára való rámutatás, diákjaink személyiségének fejlesztése és testi-és lelki egészségük megőrzése. Ezt a törekvésünket támogatja iskolánk egészségnevelési terve.
- Környezettudatos magatartásra való nevelési elvünk a fenntarthatóság szempontjára koncentrálnak.
- Célunk, hogy az intézménybe járó diákok aktív tagjai legyenek iskolánkban: ehhez – különböző életkorokban más-más szinten – kompetensé kell válniuk a konfliktuskezelés folyamatában, az emberi kapcsolatok pozitív irányú fenntartásában, a normák szerinti értékválasztások terén. Ennek eredményeként toleráns, felelősséget vállaló, megbízható magatartással rendelkező tanulók alkotják közösségünket.
- Gyakorlóiskolánkban fontosnak tartjuk az európai értékeket és normákat. A nemzeti összetartozás fontos eleme nevelési elveinknek, amelynek része, hogy semmiféle gyűlöletkeltésre irányuló magatartást nem fogadunk el. A zéró tolerancia kiterjed a nemzeti, faji, vallási kirekesztés összes formájára.

1.2.4. Fejlesztési területek – nevelési célok

- A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsének fejlesztése. Ehhez kapcsolódóan el kell mélyíteni a felelősségvállalást a diákokban: kiemelve a közösségbe való beilleszkedés- és az önálló, kritikai gondolkodás fontosságát. Az ember szűkebb- és tágabb környezetének megértésére ez a terület nyújt lehetőséget közösségünkben. Hangsúlyt helyezünk a totalitárius diktatúrák lélektelen működésének sokoldalú bemutatására, holisztikus szemléletmódot vallva, elsősorban a társadalomtudományokhoz és a művészetekhez kapcsolódó tanulási területeken.
- A hazafias nevelés és az európai kultúra értékeinek közvetítése az összes műveltségi területen jelen van, intézményünkben ún. tantárgyközi feladat. A hagyományok megismertetése, a különféle kultúrákkal való foglalkozások kiinduló pontjai az iskolánkban folyó erkölcsi nevelésnek, az alapvető etikai normák betartásának.
- Az egyes osztályközösségekben megélt mindennapok az aktív állampolgári életre való nevelés elsődleges területét jelentik iskolánkban. Demokratikus nevelési elveink közé tartozik, hogy itt is minden esetben számítunk tanulóink aktivitására. Az iskolapolgárok magatartását – azonos elveket vallva a Magyarországon élő normakövető állampolgárokkal – a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az erőszakmentesség, a méltányosság és az emberi jogok tisztelete kell, hogy jellemezze.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztésének területén (gyógy)pedagógiai munkák alapelve, hogy a tanulóalkotó tevékenységek mellett alakul ki. Az önmegismerés, az

önkifejezés, az önállóság igénye biztosítja azt az alapot, ami az alapvető és létfontosságú etikai normák bensővé válását biztosítja az egyén teljes életútján keresztül.

- A család szerepének kiemelt jelentősége van a testi-és lelki egészség megőrzésében. Intézményünkben fontos feladat a harmonikus családi minták bemutatása. Lehetőségeink szerint készítjük fel tanulóinkat a családi életre, amelynek fundamentuma a felelős párkapcsolatok kialakítása. A családi életben felmerül(het)nek problémák, így iskolánk programjának kiemelt célja a különböző hatékony konfliktuskezelési minták megismertetése is.
- A gyakorlóiskolában biztosítjuk az optimális testi-, lelki- és szociális fejlődést tanulóink számára.
- Diákjainkat felkészítjük arra, hogy életvezetésük során a lehető legkedvezőbb döntéseket tudják meghozni. Empatikus attitűddel támogassák embertársaikat, tudjanak vészhelyzetek során megfelelő döntéseket hozni. Tudatosan ösztönözzük diákjainkat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle módszereinek elsajátítására és alkalmazására. Intézményünk feladata, hogy a családdal, mint partnerrel együttműködve készítsük fel a tanulókat az önállóságra, a betegségek megelőzésére, továbbá a közlekedési szabályok betartására. A különböző függőségektől igyekszünk távol tartani intézményünk tanulóit, ezekkel szemben preventív módon lépünk fel.

1.2.5. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A Nemzeti alapterv egyik kulcseleme a személyiség fejlesztése. A tanulásirányítás folyamatában a tanulók életéből vett példákon keresztül támogatjuk az együttérzés, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és megvalósítás képességeinek kibontakozását, amelyek gyakorlása közép-és hosszú távon az élethosszig tartó tanuláshoz kapcsolódik.
- Célunk, hogy intézményünk tanulói ápolják és óvják szűkebb és tágabb környezetüket. A természet fennmaradása, a társadalom fenntartható fejlődése szempontjából értsék meg a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát. Meg kell ismerniük a természeti-és kulturális életformák változatosságának gazdagságát. Szeretnénk elérni, hogy a természet ismeretén és annak szeretetén alapuló magatartásuk eredményeként fenntarthatóságért felelősséget vállaló állampolgárokká, tudatos fogyasztókká váljanak.
- Iskolánk elkötelezett a tudatos, egyénre szabott pályaorientáció mellett. Az egyéni adottságoknak- és képességeknek, továbbá tanulóink önismeretének fejlesztése ennek a vállalásnak a fókuszában áll. A pályamódosítás napjaink változó világában mindennapok részévé vált. Ennek eredményeként fontosnak tartjuk a rugalmas attitűdök megalapozását, a váratlan helyzetekre való felkészülést, a változásokhoz kapcsolódó adaptív szemléletmód támogatását.
- Intézményünk a gazdasági és pénzügyi nevelés szempontjából is fontosnak tartja a tudatosságot. Az értékteremtő munka fontosságát hangsúlyozzuk pedagógiai elveinkkel. A folyamatos megújulás a gazdasági tevékenységek alapja, amikhez diákjainknak már középtávon alkalmazkodniuk szükséges. Életkoruknak megfelelően bővítjük a ránk bízott

gyermekek pénzügyekkel és gazdasággal kapcsolatos ismereteit, hogy hosszú távon tudatos fogyasztóvá váljanak a társadalomban.

1.2.6. Médiatudatosságra való nevelés

- Gyakorlóiskolánk programjának kiemelt célja, hogy egyre gyorsuló világunkban az új és a hagyományos médiumokat felhasználóként egyformán ismerjék diákjaink. A mérlegelő, kritikai gondolkodás képességének kialakítására és fejlesztésére ún. tantárgyközi feladatként tekintünk, amely reményeink szerint támogatja diákjaink pozitív irányú értékválasztásait.
- Bízunk abban, hogy a gyakorlóiskolában járó tanulók az egy-és többirányú médiafelületeket optimálisan, életvezetésüket hatékonyan támogatva használják. Az infokommunikációs technológiákat maguk javára fordítva, a normakereteken belül képesek alkalmazni életük számos területén, ezzel is segítve önmaguk boldogulását a szűkebben-és tágabban értelmezett társadalmi környezetükben. Diákjaink ehhez a területhez kötődő képességeit – ún. tantárgyközi feladat keretében – folyamatosan fejlesztjük.

1.2.7. Felkészülés az erőszakmentes konfliktuskezelésre

- Saját magunk és közösségünk tagjainak megbecsülése iskolánkban kiemelt szerepet kap. Az empátias képességek megalapozása, kibontakoztatása és erősítése támogatja erre irányuló törekvéseinket. Ezek kiindulópontja az erőszakmentes, hatékony kommunikáció biztosítása intézményi szinten és az osztályközösségeken belül.
- Célunk, hogy az intézményünkbe járó tanulók képesek legyenek egymást meghallgatni és megérteni, legyenek nyitottak a problémák megoldására; adott szituációban különböző konfliktusok kezelésére.

1.2.8. Alapfokú forgalmi ismeretek alkalmazása: gyalogosan, kerékpározva és a BKK járműveit használva – közlekedési nevelés iskolánkban

- Kiemelt célunk, hogy intézményünk tanulói felkészülten és biztonságosan közlekedjenek, ehhez ismerniük szükséges az alapfokú közlekedésrendészeti szabályokat. Fontos, hogy a közlekedés rendszerét átláthatóvá tegyük diákjaink számára, felhívjuk figyelmüket a KRESZ-szabályok betartásának fontosságára, a különféle veszélyhelyzetekben való helyes magatartási formákra.
- A gyakorlóiskolában a KRESZ gyakorlati alkalmazásának témakörével – tantárgyközi feladatok keretében – alsó-és felső tagozaton egyaránt foglalkozunk. A fenntarthatóság gondolatkörét fókuszba állítva kiemeljük a tömegközlekedési eszközök használatának előnyeit. Az ahhoz kapcsolt egyszerűbb protokollszabályokat is megismertetjük diákjainkkal, különös tekintettel a balesetek megelőzésre.

1.2.9. Intézményi megoldások az áldozattá válás megelőzése érdekében

- Az iskolánkban tanuló gyermekek biztonságérzete számunkra nagyon fontos. Ennek érdekében – mindig az adott életkornak megfelelő szinten – rámutatunk a jogkövető magatartás fontosságára. Tudjuk, hogy a különböző emberi viselkedésformák ütközése eredményezhet konfliktusokat – ezért minden esetben gyakorlati szempontokat követve ismertetjük tanulóinkkal a hatékony technikákat a már kialakult helyzetek megoldására. Továbbá felhívjuk a figyelmet arra, hogyan mely körülmények fennállása eredményezik az ilyen szituációkat, annak érdekében, hogy azok elkerülhetővé váljanak.
- Intézményi szinten az osztályfőnökök együttműködnek a gyermekvédelmi felelőssel és az iskolavezetőséggel. Ennek keretében a házirendben is rögzítjük azokat a pontokat, amelyek a bűnmegelőzés – és az esetleges áldozattá válás – területén hatásosak lehetnek.

1.2.10. Az oktató-nevelő munka szervezése intézményünkben

- Magyarországon minden tanköteles gyermeknek törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban-nevelésben részesüljön. Intézményünk ennek a társadalmi elvárásnak igyekszik eleget tenni, lehetőségeinkhez képest mindig optimális körülmények között.
- A tanulásirányítási folyamatokban minden esetben az adott évfolyamon – figyelembe véve a beszédfigyafogatókosságot és a tanulásban akadályozottság spektrumán jelen lévő attribútumokat – a NAT 2020 kerettantervi ajánlásaihoz teljes mértékben igazodva határozzuk meg iskolánkba járó diákjaink számára a követelményeket.
- Az egyes tanulói munkaformák helyes megválasztása, a képességek szerinti differenciálás, a kooperatív technikák alkalmazása gyakorlóiskolánk pedagógiai feladatai közé tartozik, ezzel is ösztönözzük a hozzánk járó diákok aktivitását.

1.2.11. A gyakorlóiskolában alkalmazott pedagógiai eljárások és azok eszköztára

- Alapelvünk, hogy az intézményünkben alkalmazott módszerek az egyes tanulási területeken hatékonyan fejlesszék tanulóink személyiségét, pozitív irányban hassanak képességeikre és támogassák az együttműködést.
- A gyermekek sajátos nevelési igényét minden esetben figyelembe vesszük, alkalmazkodunk életkori sajátosságaikhoz és kulturális háttérükhöz. Ezeket a tényezőket ismerve alkotjuk meg és alkalmazzuk azokat a – minden egyes esetben pozitív megerősítésre építő – módszertanokat, amelyek a tanulócsoporthoz összetételéhez és az adott tantárgy jellegzetességeihez igazodnak.
- Intézményünkben a tapasztalatszerzésre irányuló tanulásirányítási folyamatok kiemelt szerepet kapnak. Individuális és interaktív foglalkozásainkon a példamutatás, a minták-és a modellek megismertetése, a tanulás tanítása nagyon fontos, mivel ez gyakorlóiskolai közösségünk védjegye. Ezzel a tanulóinkat önállóságra neveljük, ami közép-és hosszú távon támogatja az egyéni felnőtt életvezetéshez szükséges kompetenciák erősödését.
- A gyakorlóiskolában alkalmazott pedagógiai eljárások középpontjában a személyiség fejlesztése áll. Kiemeljük tanulóink számára a normakövető magatartás helyességét,

rámutatunk a szorgalmas tanulás eredményeire, továbbá középpontba helyezzük a közösség érdekében végzett tevékenységeket. Ezek elismerési formái lehetnek a – szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói – dicséretetek, az elismerő oklevelek és jutalmak.

(Pl. könyv, mozi-, színházlátogatás, kirándulás stb.) Az átadás során figyelünk ezek ösztönző-dicsérő szerepére, fontosnak tekintjük, hogy lehetőleg ünnepi alkalmak keretében történjék.

1.2.12. Az osztályfőnök feladatai a gyakorlóiskolában

- Intézményünkben a fő kapcsolattartó a családok és az iskola között az osztályfőnök, aki kiemelt szerepet kap az otthonosság megteremtése során, a személyi kapcsolatok felvételében és támogatásában. Feladatai rendkívül széles skálán mozognak az alapvető oktató-nevelő, tájékoztató és adminisztrációs tevékenységek mellett.
- Ezek közé tartozik a közösségteremtés- és építés; a helyes értékválasztás és átadás; a normaalkotás és normakövetés; a tanulás támogatása; a konfliktuskezelés; a toleranciafejlesztés. Lényeges feladata még az osztályfőnököknek az életvezetéshez kötődő segítségnyújtás szükség esetén; a tanulók önismereti munkájának megalapozása és az ahhoz kapcsolódó fejlődés pedagógiai kísérlete. Továbbá gyermekvédelmi feladatok ellátása; az állampolgári jogok és köteleességek megismertetése a tanulókkal (az egyes életkorokban különböző szinteken); a pályaorientációs tevékenységek, a nemzeti hagyományoknak, valamint azok értékeinek közvetítése.

1.2.13. A tanárjelöltek gyakorlati képzése

Intézményünk, mint az ELTE Gyakorló Általános Iskolája alapfeladatként látja el az ELTE Gyógypedagógiai Kar tanárjelöltjeinek gyakorlati képzését.

Pedagógusképző intézményként hozzájárulunk ahhoz, hogy a jövő pedagógus generációja a kor követelményeinek megfelelő szakmai tudással és módszertani felkészültséggel rendelkezzen, elkötelezetté váljon a nevelés-oktatás tartalmi és módszertani megújulása iránt. A gyógypedagógus jelölt hallgatók a tanítási gyakorlatot vezetőtanáraink irányítása mellett végzik. Az intézmény vezetősége kiemelkedő szakmai, szaktárgyi, szakmódszertani felkészültség alapján választja ki a vezetőtanári szerepre munkatársait. A kinevezés feltétele legkevesebb öt év szakmai gyakorlati munka és a pedagógus szakvizsga megszerzése.

Feladatok

- Az ELTE és a Gyógypedagógiai Kar intézeteivel való együttműködés, a jóváhagyott szabályzatok figyelembe vételével a gyógypedagógus jelölt hallgatók gyakorlati képzésének szervezése, irányítása.
- A gyógypedagógus alapozó képzésben résztvevő tanárjelöltek évfolyamszintű kiscsoportos, vagy egyéni gyakorlatának biztosítása.
 - Tanulásban akadályozott szakirány:
 - Szakpedagógiai gyakorlat III. évfolyam őszi és tavaszi félév.

- Az elméleti képzés során bemutatásra kerülő, a korszerű pedagógiai-módszertani megoldásokat, változatos tanulásszervezési mintákat, az értékelés különböző formáit, az életkori és a tantárgy sajátosságainak megfelelő kompetenciafejlesztést, IKT eszközök alkalmazását tartalmazó oktatóvideók készítése.
- *Logopédiai szakirány:*
 - Logopédia gyakorlat 2. III. évfolyam-tavaszi félév
 - Logopédiai gyakorlat 3. IV. évfolyam-őszi félév
 - Logopédia gyakorlat 4. IV. évfolyam - hospitálás közismereti órákon
 - Terepgyakorlat IV. évfolyam
- *Részvétel a gyógypedagógiai doktori, illetve egyéb gyakorlati kutatási programokban.*
- Az ELTE más karairól érkező egyetemi hallgatók fogadása egyéni igények alapján.
- A szülők tájékoztatása a gyakorló iskolai lét sajátosságairól.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk tanulói sajátos nevelési igényű – tanulásban akadályozott és beszéd fogyatékos – gyermekek. Ezeknek a szempontoknak a középpontba állításával adjuk meg azokat a személyiségfejlesztésre irányuló kereteket, amelyeket az oktatás-nevelés folyamatában alkalmazunk.

Ezek célja a neveltségi mutatók erősítése, a szociális kompetenciák fejlesztése, az egészségmegőrzés fontosságának előtérbe helyezése; a természetvédő, környezettudatos felelősséget vállaló, toleráns magatartásformák kialakítása. Ezekre épülnek a gyakorlóiskola (re)habilitációs, korrekciós, terápiás célú foglalkozásai. Ezek jól szervezett, komplex tanulásirányítási folyamatok során valósulnak meg: képességek szerint differenciáltan, egyénre szabott módon.

1.3.1. Az iskola hagyományai

- A gyakorlóiskola – hasonló módon más pedagógiai intézményekhez – hagyományokat teremt, azokat őrzi és ápolja. Ezek a közösségünk életében fontos események hozzájárulnak a tanulók személyiségének fejlődéséhez, anyanyelvi-és kognitív-, továbbá egyéb képességeiknek megalapozásához és támogatásához.
- Ezek keretén belül megemlékezünk az aradi vértanúkról, az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiről; iskolánk alapítójának, Illyénné Dr. Kozmutza Flóra születésének évfordulójáról, a magyar kultúra napjáról, az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról, valamint a logopédia napjáról. Az emléknepok szervezése iskola- és osztályszinten történik.
- A világnapok közül gyakorlóiskolánkban különös szerepe van a gyermekek világnapjának, a víz világnapjának és a műemlékvédelmi világnapnak, továbbá a Föld napjának, valamint

a madarak és fák napjának. Ezek köré külön programokat – kirándulásokat, vetélkedőket stb. – szervezünk az intézményünkben tanuló gyermekek számára.

- Az anyák napját osztályszinten, az édesanyák közreműködésével minden évfolyamon megünnepeljük.
- A gyakorlóiskola rendezvényei közül kiemelt szerepet kap még a tanévnyitó- és a tanévzáró ünnepség, a ballagás, a sportnap, a tanár-diák zsinórlabda mérkőzés, a Mikulás, a karácsony, a farsang, az iskolanyitogató-program, valamint a különböző nyílt napok alsó- és felső tagozaton egyaránt. Alapító hagyományaink közé tartozik az ún. iskolai kirándulás megszervezése, amely során minden osztály egymással együttműködve, azonos időben egy ismertebb, fővároshoz közeli tájegységet vagy települést látogat meg. Minden tanév júniusában meghirdetésre kerül az erdei iskola programunk is, erre 3. osztályos kortól lehet jelentkezniük az iskolánkba járó tanulóknak.
- Intézményünk alapításától kezdve szoros kapcsolatot ápol az azonos helyrajzi számon működő gyakorlóóvodával, melynek részeként minden tanévben (nevelési évben) létrehozunk közös programokat.
- A különböző tanulmányi versenyek is szerves részei a gyakorlóiskola életének. Ezek jelenleg az alábbiak: meseolvasó – és versmondó versenyek, matematika verseny, környezetvédelmi vetélkedő, valamint egyéb sportversenyek. (Pl. metabajnokság.)
- Az intézményünk külső programjai is hagyományosan megszervezésre kerülnek: kulturális versenyeken való részvétel fővárosi szinten, a Nagy Sportágválasztó nevű esemény meglátogatása tavasszal. Ugyanilyen ciklusban, évente két alkalommal szervezzük meg hagyományos iskolai túráinkat a Budai-hegységben vagy a főváros környékén (szombati napokon).

1.3.2. A diákönkormányzat működése

- A szervezeti és működési szabályoknak teljes mértékben megfelelően működik a gyakorlóiskola diákönkormányzata. Minden tanévben kétszer – tavasszal és ősszel – közgyűlést hív össze. Választott tagjai októberben az éves feladatokat beszélnek meg, májusban pedig az elvégzett munkákkal kapcsolatos eredményekről számolnak be. A közreműködő tanulók munkáját az osztályfőnöki munkaközösség támogatja.
- Tevékenységi köréhez tartozik a képviseleti-, a használati-, javaslattételi és véleményezési-, az egyetértési, valamint a döntési jog gyakorlása.
- Képviseleti jog alatt értjük, hogy az iskola valamennyi tanulójának képviseletében azok a diákönkormányzati vezetők járnak el, akiket a tanulók több mint 50%-a választott. A DÖK megválasztott vezetője részt vehet az Országos Diákparlamenten.
- Használati jog alatt értjük, hogy a diákönkormányzat feladatainak ellátásához természetesen térítésmentesen használhatja az iskola helységeit, berendezéseit. (Az iskola működését ezzel nem korlátozhatja.)
- Javaslattételi, véleményezési jog alatt értjük, hogy a diákönkormányzat tagjai véleményt nyilváníthatnak, javaslattal élhetnek a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

- Egyetértési jog alatt értjük, hogy a házirend elfogadásakor és módosításakor, valamint jutalmazási kérdésekben a tantestület a diákönkormányzat tagjainak támogatását kéri.
- Döntési jog alatt értjük, hogy a diákönkormányzat tagjai egy tanítás nélküli munkanap rendjéről, továbbá a tanulók által önként vállalt – a gyakorlóiskola profiljába és hagyományába illő – programokról dönthetnek.

1.3.3. Szocializáltsági mutatók

- A társadalmi normák és szabályok megismerését, értelmezését, elfogadását minden tanuló részére előírjuk intézményünkben, azokkal kapcsolatosan a gyakorlóiskola (gyógy)pedagógusai példát mutatnak. A szocializálódás az egyén életében fontos folyamat, a gyermekek ezen a terepen tanulják meg a társadalmi együttműködés normáit. Különös tekintettel az egyéni- és közösségi érdekek azonosságaira és különbségeire, továbbá egymás elfogadására.
- Kisiskoláskorban fontos, hogy tanulóink tapasztalatot szerezzenek intézményünk működési rendjéről. Az iskolai hagyományokat, normákat és szabályokat ismerik és fogadják el az alsó tagozatos gyermekek: együttműködnek társaikkal, tanítóikkal. Megismerik az intézmény épületét, benne az osztálytermet, itt a saját padjukat; abban taneszközeik helyét. A tanórák és a szabadidős foglalkozások rendjét, az iskolai- és iskolán kívüli programokban való részvétel szabályait. A közösségi és egyéni tulajdönt tiszteletben tartják, azokat megóvják és vigyáznak rá. Az osztályközösség különböző területeken (pl. pad, tábla, uzsonna, virág stb.) meghatározott időtartamra felelősöket választ. Ennek célja a szociális attitűd erősítése a gyermekek gondolkodásában. Aszociális- és önellátó tevékenységeket ebben az életkorban (gyógy)pedagógusi és (gyógy)pedagógiai asszisztens munkatársak felügyelete alatt és támogatása mellett gyakorolják.
- Serdülőkorban – ideális esetben – a tanulók már elsajátították a szocializációs normákat. A közösség írott-és íratlan szabályait elfogadják, értelmezik és betartják. A személyiségük állandóan épül és fejlődik, érzelmi életük egyre gazdagabbá válik különös tekintettel az interperszonális kapcsolatokra. Intézményünkben minden diákot támogatunk ezen a területen: célunk, hogy képességeiknek megfelelő módon tanuljanak, közösségünk teljes értékű tagjaként, örömmel vegyenek részt a gyakorlóiskola életében. A felső tagozatos tanulók ügyeletes tevékenységeket látnak el, életkoruknak megfelelő önkéntes munkát vállalnak, különféle kulturális programok megvalósításában vesznek részt. Mindezek együttesen támogatják ifjú tanulóinkat a fiatal felnőtté válás útján.

1.3.4. A tanulás feltételeiről, motivációjáról és annak ösztönzéséről

- Az 1981 szeptembere óta működő gyakorlóiskolában tanuló diákok mindegyike sajátos nevelési igényű – beszéd fogyatékos vagy tanulásban akadályozott gyermek. Az anyanyelvi, kognitív, valamint egyéb képességeik fejlesztésének területén általában – különböző életkorban eltérő módon – különös támogatást igényelnek, ami intézményi szinten igényli a tanulás tanításának alkalmazását. A motivációs bázis megalapozása, felépítése, támogatása biztosítja a kiindulópontot ahhoz, hogy a gyakorlóiskola tanulói a XXI.

században érvényes élethosszig történő tanulás követelményének megfeleljenek, amivel alkalmazkodni lesznek képesek a folyamatosan változó környezetükhöz.

- Kisiskoláskorban fontos, hogy diákjaink optimálisan tudják használni tankönyveiket, munkafüzeteket és egyéb taneszközöket. Célunk, hogy az intézményünkbe járó gyermekek képesek legyenek az önálló tanulásra, amihez közvetlenül kapcsolódik, hogy ismerjék a tanulásirányítás folyamatában velük szemléletesen megismertetett módokat az ismeretek elsajátításához, a jártasságok gyakorlásához, készségszintre emeléséhez. Az önálló tanuláshoz szükséges a taneszközökben található piktogramok értelmezésének az ismerete, egyszerűbb ábrákban található információk befogadása, az adott feladatban rejlő megoldási lehetőségek megtalálása és kivitelezése. A halmazalkotás, az összehasonlítás, az azonosítás, az egyeztetés, a párhuzamok felismerése, a sorrendalkotás stb. kiemelten fontos elemek az önállóan alkalmazott tanulási technikák elsajátítása során. A gyakorlóiskola (gyógy)pedagógusai és asszisztensi feladatokat ellátó munkatársai példákat mutatnak a tanulásirányítás folyamatában, amelyeket a gyermekek utánzással követnek, a mintákat és modelleket lemásolják, ezzel tesznek szert hatékony és használható tudásra. Közép-és hosszú távon alkalmazni képesek az elsajátított ismereteket és szabályokat, ami felkészíti őket a későbbi tanulmányaikhoz kötődő követelmények teljesítésére. Az egyes tanulási területeken – más-más módon és mértékben – középpontba állítjuk a mozgást, valamint a beszéd tartalmi-és formai oldalának fejlesztését.
- Serdülőkorban – ideális esetben – a gyerekek már elsajátították az önálló tanulás különböző módszereit. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulásirányítás folyamatában a gyerekek aktívan vegyenek részt, legyenek képesek segítségkérésére és annak nyújtására egyaránt. Ismerjék a korszerű tanulási technikákat, az együttműködés különböző formáit, az egyszerűbb kooperatív módszereket ismerjék pedig tudják alkalmazni. Igényesek legyenek tanulmányi munkájukra, képesek legyenek az elsajátított tudást megszerezni és a gyakorlatban alkalmazni.

1.3.5. A kommunikációs nevelésről

A gyakorlóiskola – a pedagógiai intézményekhez hasonlóan – jelentős hangsúlyt helyez tanulói kommunikációs képességeinek megalapozására, fejlesztésére és támogatására. A közlésfolyamatokban való aktív részvétel alapfeltétele a gyermekek közösségbe való illeszkedésének. Ez mindegyik tanítási területen az összes tanulásirányítási folyamatban érvényes, ezért az intézmény tantestülete ún. tantárgyközi feladatnak tekinti a kommunikációs nevelést az iskolán belüli és kívüli programokon egyaránt.

- Kisiskoláskorban fontos, hogy beszédfofogatékos és tanulásban akadályozott diákjaink hatékonyan tudjanak kapcsolatokat teremteni, a már meglévő kommunikációs képességeiket adekvát módon alkalmazni. Ezen túlmenően önmaguk által és/vagy (gyógy)pedagógus támogatásával életkoruknak megfelelő szinten tovább építeni azokat az anyanyelvi struktúrákat, amelyek lehetővé teszik számukra az aktív és kompetens részvételt a különböző, szerteágzó kommunikációs helyzetekben. Ebben a periódusban a kapcsolatfelvételtől kezdődően, az udvariassági formulákon keresztül, az önkifejezés

különbéle megnyilvánulásainak lehetőségéig mintát mutatnak a gyakorlóiskola (gyógy)pedagógiai munkatársai. Ezeket a modelleket követve sajátíthatják el a tanulók azokat a normákat, amiket hatékonyan képesek használni szűkebb-és tágabb társadalmi környezetükben.

- Serdülőkorban tanulóink – optimális esetben – már hatékonyan használják kommunikációs képességeiket az önkifejezés eszközeként. A társas kapcsolatok minden területén adekvát módon alkalmazzák azokat a lehetőségeket, amelyekkel kulturált formában számolhatnak be elsajátított ismereteikről, képviselhetik érdekeiket, mondhatják el véleményüket. Ismerik és betartják a személyes kapcsolatoknál megjelenő udvariassági formulákat, jártasak az infokommunikációs eszközök optimális használatában, a valóságos és a virtuális térben is betartják az etikai normákat.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

1.4.1. Egészségnevelési elvek

Általános cél

Az iskola egészségnevelési programjának általános célja: valamennyi tanulóban tudatosítani, hogy a teljes emberi élet elengedhetetlen feltétele az ember egészségének megóvása. Felismertetni, hogy az ember egészsége olyan érték, amelyért mi magunk vagyunk felelősek.

Az egészségnevelési program további célja a civilizáció társadalmi, környezeti összefüggései révén a tudatos életvezetés megismerése, a toleráns személyiség kifejlesztése, a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, a helyes önértékelés, a konfliktuskezelés.

A képzési ciklus végén a nevelőmunka eredményeként az iskolai terepen egészségesen szocializálódó tanuló egészséges személyiségfejlődése valósul meg, a harmonikus élet értéként való tiszteletére nevelődik.

A program alapelve

Az iskolai egészségnevelés folyamatában olyan programot kell adnunk a tanulóknak, amelyben pozitív irányban változik magatartásuk, viselkedésük, attitűdjük.

Az egészségnevelési célok megvalósulásának pedagógiai feltételei

- A fejlesztési folyamat vegye figyelembe a tanuló sajátos fejlődési ütemét, sérülését, életlehetőségeit.

- A nevelési folyamatban alkalmazza a sérülés specifikus eljárásokat, terápiákat, szociális tréningeket.
- Alakítsa ki a tanulók problémák iránti érzékenységet.
- Teremtse folyamatosan életközeli helyzeteket, amelyek konkrét tapasztalatok szerzésére adnak lehetőséget.
- Valamennyi nevelési folyamatban építsen a tanulók előzetes tudására.
- A kívánt magatartás elérése érdekében szövetkezzen a szülővel.
- A visszajelzés legyen jelen az egészségnevelés egész folyamatában, óvakodva az ítélezéstől.
- A másságot, a szociokulturális különbségeket maximálisan vegye figyelembe, építsen a tanulók értékeire.
- Alakítsa ki a rendszeres testmozgás, az egészséges táplálkozás igényét.
- A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása váljon a tanulóknál az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos részévé.
- A tanulók ismerjék meg a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét.
- Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
- Az egészségtudatos léthez tartozzon a fittség megőrzése érdekében egyénileg kialakított mozgásprogram.
- A diákok legyenek tájékozottak az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás) biológiai – élettani – pszichés összetevőit illetően.
- Legyenek tisztában a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepével a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.

Az egészségnevelési program megvalósításának színterei

- a tanórák,
- a tanórán kívüli, szabadidős tevékenységek,
- az iskolán kívüli programok – tanulmányi kirándulások, túrák, célséták, táborok, erdei iskola, versenyek és egyéb iskolán kívüli rendezvények.

A program megvalósításában közreműködő partnerek

- az intézmény egészségügyi felelősei: az iskolaorvos, fogorvos, védőnői hálózat, a gondozói szervezetek,

- a település sportszervezetei, sportlétesítményei, önkormányzati képviseletek,
- a szülői ház, családtagok, rokonok,
- az egyesületek, alapítványok, az egyházak szervezetei,
- a segítő szervezetek helyi, vagy országos képviseletei, közalapítványok.

Az intézmény céljai megvalósítása érdekében alkalmazott módszerek, eljárások:

- a kötetlen, az irányított beszélgetés,
- a problémák megvitatása – a vita módszere,
- a közösségen belüli kommunikáció, a kooperatív együttműködés,
- a problémák széleskörű feltárása, összefüggéseinek megismerése – a projektmódszer eseti beemelése,
- a mintaadás, a minta értelmezése, kritikai elfogadása,
- a szabad megnyilatkozás, véleményformálás – a bizalom légkörének megteremtése.
- Az egészségnevelési program elsődlegesen – a fejlettségnek, életkori sajátosságnak megfelelően – a képességfejlesztésre orientált. Az egészséggel kapcsolatos kompetenciák megerősítését szolgálja, de mindig céltudatosan választott tartalommal.

Építünk a *Nemzeti alaptanterv* kiemelt fejlesztési feladataira, amelyek a *Testi és lelki egészség*címszó alatt fogalmazódtak meg:

- Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését.
- Az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Az egészségnevelési program kiemelt fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptantervre építve

- a lelki egészség erősítése és fejlesztése,
- a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása,
- pozitív beállítódások, motivációk kiépítése,
- az egészségi állapotot javító, fejlesztő magatartás és szokásrend kialakítása,
- törekvés a tiszta, egészséges környezet megteremtésére;
- a döntési kompetencia kialakítása,
- a saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása,
- önmaga megismerése, biológiai állapotával való együttélés elfogadása,
- a másosság elfogadása,
- az életet, egészséget veszélyeztető anyagok, helyzetek felismerése, azok elutasítása (drogok, veszélyes anyagok, készítmények, cselekedetek, közlekedési helyzetek, káros függőségek).

Az egészségnevelési program feldolgozandó feladatai

1-2. évfolyam – A NAT 2020 alapján ún. tantárgyközi feladatként jelenik meg az anyanyelv és irodalom tanulási területen belül.

Feladatok, tevékenységek

- Önismeret – tulajdonságaim, miben különbözöm, mire vagyok képes.
- A test tisztántartása – szokásrend elsajátítása irányítással.
- A helyes fogápolás
- Az öltözködés – jó és rossz öltözködés, réteges öltözködés, fehérnemű csere.
- Környezetünk tisztasága – tapasztalatok a tiszta és a szennyezett környezetről. Részvétel a környezet tisztántartásában felnőtt irányításával.
- A helyes életmód – miből mennyit fogyasszunk, a játék, munka, alvás egyensúlya.
- Kapcsolataim – barát, osztálytárs, családtagjaim. Ragaszkodás, szeretet, segítőkészség – illemszabályok.
- A közlekedés – tapasztalatok gyűjtése, a gyalogos közlekedés szabályairól – irányítással.

3-4. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Önismeret – miben vagyok másokhoz hasonló, mire vagyok képes, mire nem vagyok képes, miért kell betartani a szabályokat, képes vagyok-e erre, melyek a legjobb tulajdonságaim.
- Testem, környezetem tisztasága – napi tisztálkodásban önállóság, ruhanemű váltása, tárolása, időjárásnak megfelelő önálló öltözködés. Hulladéktárolás, a hulladékok, szennyező, káros hatása az egészségre, részvétel a környezet takarításában, gondozásában – a fejlettség, a testi állapot szerint. Egészség és betegség. A betegség felismerése saját testen. Tennivalók. A betegség megelőzése.
- Helyes, egészséges életmód, napirend – testi- szellemi- és szociális jólét ismérvei. Ritmusok az életünkben a „jóérzés” állapot megőrzésének cselekvései: pihenés, tanulás, játék, szórakozás, alkotó tevékenység, sportolás, munkatevékenység, közösségi kapcsolatok, ezek mennyisége és minősége.
- Élvezeti szerek és káros hatásuk – kedvtelés, élvezet, szenvedély – elemi ismeretek megújítása.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek – pozitív és negatív érzelmek a kapcsolatban, helytelen megítélés, a megismerés fontossága, a nyitottság, a barátkozás – a távolságtartás veszélyt jelentő helyzetekben.
- Közlekedés – a tömegközlekedés szabályai, közlekedéssel és önállóan – a fejlettség szerint.

5-6. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Önismeret – serdülő lettem, a megváltozott test elfogadása, a változás okainak ismerete, fokozott figyelem a test tisztántartására, a serdülőkor kozmetikája, hogyan öltözködünk? Továbbá „illik – nem illik” az egyéniségemhez – az esztétikus külső, ápoltság.
- Egészséges otthon és iskola– az egészséges otthon ismérvei, milyen lakást képzelek magamnak, a lakás felszereltsége, célszerű eszközök, bútorok, a folyamatos tisztántartás, a lakáskarbantartás fontossága.
- Hogyan változtatnám meg az iskolai környezetem? – az egészséges iskolai környezet ismérvei.
- Az egészséges életvitel – a fizikai erőnlét megőrzése, mozgás, sportolás, rendszeresség – a tiszta levegőn való tartózkodás fontossága.
- A változatos táplálkozás (gyümölcs, zöldség, tejtermék, fehérjék és a cukor arányai).
- Mit tehetek az egészségemért? Játékos szerződés-kötés az egészségért.
- Mit jelent az életvitel? Milyen különbségek vannak a családok életvitele között. Milyen életvitelt alakítok ki felnőtt koromban. Életmód, életvitel veszélyei – veszélyes anyagok, függőségek, pszichoaktív szerek.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek: mit jelent a biztonságérzet, érzelmi biztonság, érzéseink megóvása, szeretet, megbecsülés a családon belül, a baráti kör, fiú-lány kapcsolat. Szülők nélkül: egyedül. Döntés a párkapcsolatban, a veszélyes anyagok elutasítása, veszélyhelyzetek kerülése.
- Közlekedés: hogyan közlekedünk a helyi járaton, a tömegközlekedés eszközein –, kockázatok, veszélyhelyzetek a közlekedésben – udvariasság, kulturáltság a tömegközlekedésben.

7-8. évfolyamFeladatok, tevékenységek

- Felkészülés a felnőtt életre – Jól működő képességeim, miben térek el mások fejlődésétől, mit tehetek a lemaradás csökkentéséért, mit jelent jól ápoltnak, tisztának lenni, hogyan teremtem meg magamnak a jó testi-lelki közérzetet? Hogyan látom a környezetemben élő felnőtteket, kit tekintek példának, mintának? Kit utasítok el?Önértékelés, önkritika.
- Az egészséges életvitel – Energiaszükséglet, energia-bevitel – táplálkozási tanácsok, szaktanácsadás igénybevétele, a fogyókúra és veszélyei – a nyugodt, rendszeres táplálkozás előnyei – a mohóság, a rendszertelen étkezés eredményei. Mit változtatnék a saját és családom táplálkozási szokásain – korszerűség a táplálkozásban. A lakás tisztasága, a konyhai higiéné.
- Egészség, sport – Betegség, orvoshoz fordulás, segítségkérés. Mit jelent a fogyasztói kultúra? A tudatos fogyasztás, takarékoskodás a pénzzel, a természeti erőforrásokkal, az energiával.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek – Tartós kapcsolatokra való törekvés, elfogadás, önmagam elfogadtatása. Bizalmas kapcsolatok, korai szexualitás veszélyei – barátságok, szerelmek, testi kapcsolat nélkül. Baráti összejövetelek – kulturált szórakozás, szélsőséges viselkedés, veszélyes magatartás elutasítása, kritikája. Szituációk elemzése. Döntéshelyzet.

Az egészségnevelési programhoz az alábbi tantárgyi programokat szükséges folyamatosan felülvizsgálni

- A *Technika és tervezés* tanulási terület vonatkozó témaköreit;
- A *Természettudomány – biológia, egészségtan, kémia* tartalmát, tevékenységeit;
- A *környezetismeret* tantárgy vonatkozó témaköreit;
- Az *osztályfőnöki órák* programját.

Az egészségnevelés várható eredményei

- a család szerepének megértése,
- a helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete;
- a jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása;
- a közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, az empátia és a pozitív gondolkodás kialakítása;
- a jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására, valamint a problémák konfliktusmentes megoldására való igény megteremtése;
- az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete, a helyes napirend kialakítása;
- az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete,
- a biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása,
- a káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése,
- a testi higiénia iránti igény kialakítása,
- a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása,
- az egészséges életkörülményekre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért,
- a környezet egészségre káros hatásainak ismerete,
- az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása,
- az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekbe ágyazott személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés: ennek igényének kialakítása és megvalósítása;
- a stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete, és gyakorlati megvalósítása.

1.4.2. Környezeti nevelés

Általános cél

Az iskola környezeti nevelés programjának általános célja a *természettudomány* tanulási területen: elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartását az élő természettel, az épített-és a társadalmi környezettel kapcsolatosan, valamint a saját életvitelük tekintetében. Felébreszteni a felelősségérzetet, a tenni akarást a környezeti értékek megőrzésére. A fenntartható fejlődés érdekében az egyéni és közösségi teendők lehetőségeinek kialakítása, tudatosítása. Megtanítani növendékeinket a természetben, a környezetben eligazodni: felelős döntéseket hozni életére, családjá jövőjére, és tágabb közösségére vonatkozóan.

A környezeti nevelés céljának megvalósulását elősegítő pedagógiai feltételrendszer

- A környezeti nevelés épüljön a saját tapasztalatra, átélt élményre, a konkrét példákra.
- A megismerési folyamatot, a vizsgálódás módszereinek elsajátítását, az önálló tanulást és tevékenységet a sérüléshez alkalmazkodó közvetlen és közvetett segítség, irányítás kísérje.
- A tanulási folyamat változatos terepen, korszerű módszerekkel (páros, csoportos, kooperatív, projekt) valósuljon meg.
- Valamennyi tanulási tevékenység építsen a tanulók előzetes tudására, és segítse a környezettudatos magatartás kialakulását.

A környezeti nevelés megvalósulásának kitüntetett színterei

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

Nem hagyományos tanórai keretben

- a tanórán kívül szervezett foglalkozásokon (az erdei iskola, a tanulmányi kirándulás, túra, a témanap, témahét, verseny, kiállítás, múzeumlátogatás, állatkert, nemzeti park);
- a tanórán kívüli tevékenységek napköziben, szakkörökben;
- projektnapok iskolán kívüli helyszíneken.

Az iskola környezeti nevelés céljai érdekében jól hasznosítható elvek

- Minden tanuló kapjon lehetőséget az együttműködésre, vagy önálló tevékenységre a fejlettségének megfelelően.
- Motiváljon a munkára a kooperatív tanulási forma; a páros-, a csoportos munka; a kutatás, adatgyűjtés, böngészés, az ötletelés, a projektek alkalmazása.
- Tanítási órán kívüli környezetben is valósuljon meg az egyéni-, páros- és csoportos tevékenységforma.
- Az alsó tagozatban minden tartalomhoz kötődjön tanulmányi séta, kirándulás, témanap, közös gyűjtőmunka.
- A felső tagozat tanulói terepgyakorlaton, témaheteken, önálló vagy csoportos gyűjtőmunkákon vegyenek részt.

- A konkrét példákon túl használják fel a modern technikát, a videofilmeket, a számítógép adta lehetőséget a világhálón.

A környezeti nevelési program kiemelt feladatai tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon

1-2. évfolyam – A NAT 2020 alapján ún. tantárgyközi feladatként jelenik meg az anyanyelv és irodalom tanulási területen belül.

Feladatok, tevékenységek

- Otthonunk, környezetünk tisztasága – Tapasztalatok gyűjtése – tiszta, szép – a rendetlen, piszkos otthon – hogyan járulhatsz hozzá az otthonod, az iskolai környezeted tisztántartásához; témnapok – tüntessük el a szemetet az iskola folyosójáról, az udvarról, a játszótérről.
- Természeti értékeink – Növények gondozása a tanteremben, az iskolaudvaron, az iskola előtt, - egy fa, egy bokor örökbefogadása az utcán, vagy a játszótéren, köztéren; a madarak, a rovarok megfigyelése, kedvenc háziállatok, hobbiállatok bemutatása az osztálytársaknak (az én cicám, kutyám, tengerimalacom, teknősöm, papagájom...).
- Környezeti ártalmak – Tapasztalatok gyűjtése az iskola településén a zsúfolt forgalmi útszakaszok levegőszennyezéséről, a kipufogógáz veszélyei – emberre, állatra, növényekre.
- Helyes és helytelen szokásaink – A csomagoló anyagok eldobása az iskolában, az utcán, a járműveken – megfigyelések az utcán, a járműveken, a játszótéren – a helyes viselkedés – a hulladékgyűjtők használata az iskola településén. Rongálások – bútorok, berendezési tárgyak rendellenes használata, rongálások a köztéren, játszótéren, a parkokban. Károkozás az élő természetben: bokrok, fák ágainak, a virágos növények részeinek letörése, állatok zavarása. Helyes viselkedés a tereken, a növények, az állatok óvása.

3-4. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Otthonunk, környezetünk tisztasága – váltócipő, a papucs használata, fertőtlenítés, a szelektív hulladéktárolás, az elhasznált elemek különválasztása, hasznosítható háztartási hulladék (papír, a konyhai zöld hulladék elkülönítése).
- Természeti értékeink – ismereteink forrásai – gyermekenciklopédiák, természetfilmek, képek – mi a jó és mi a rossz a környezetünkben található növények és állatok számára? Mi történik az örökbefogadott fával? Madárvédelem – madáretetés télen, növények ültetése magról, palántáról – gondozás, a változás megvitatása.
- Környezeti ártalmak, veszélyhelyzetek – tiszta és szennyezett területek észrevétele a lakóhelyen – ötletek – hogyan védekezhetünk a szennyeződés ellen? – természeti vizek a lakóhelyen – a víz minőségének vizsgálata többszöri visszatéréssel – vízminta; mit tesz és tehet az ember a vizek tisztaságáért? A környezeti zajok a településén, a zajártalom, a közlekedés hatása az ember egészségére.
- Helyes és helytelen szokásaink – helyes viselkedés a túrákon, az erdei sétán, a vizek partján – tudatos alkalmazás pl. madárlesen – anyagok és tulajdonságaik – környezetszennyező

anyagok pl. műanyag, műanyagok eldobálása a természetben – veszélyes, káros anyag. Veszélyes hulladékgyűjtők a településén. Helyes és helytelen TV nézés – a reklámok hatása, célja.

5-6. évfolyam

Feladatok, tevékenységek:

- Változások a környezetünkben, az otthonunkban, az anyagokban – Az időjárás változásának folyamatos megfigyelése, feljegyzések, rajzok. Szélsőséges változások – okok keresése – videofilmek, természetfilmek elemzése – hazai veszélyhelyzetek (viharok, árvíz, hóvihár, jégeső, erdőtüz...) ötletek – mit tehetünk? Mesterséges és természetes anyagok felhasználása az otthonunkban, a ruházzkodásban. A hulladékkezelés modern technológiái – a hulladékhegyek negatív hatásai településeken. Levegőtisztosítás és közlekedés a lakóhelyen, az iskola környezetben.
- Természeti és társadalmi környezet – Lakóházak megfigyelése, összehasonlítása – rajzok készítése – melyikben laknál szívesen? Miért? Környezettudatos építészet jellemzői. Az ember termelő tevékenységének hatása a természetes élővilágra – a környezet védett növényei, állatai.
- Fogyasztói, vásárlói szokások – Személyes élmények a vásárlásról, példák a reklámok világából – túlzott fogyasztás ismérvei, következményei-, a természetbarát termékek értelmezése, megtagasztalása – mit együnk meg – a vásárolt termék összetevői – példák, termékösszetevők értelmezése, szavatossági idő a terméken – vásárolt áru, étel tárolása.

7-8. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Változások a környezetünkben, az otthonunkban – Tapasztalatok szerzése a használati tárgyaink, munkaeszközeink, szerszámaink változásáról – régi tárgyak elemzése, az otthonunk kellékei – modern tárgyak a kereskedelemben, a lakásban – előnyei, esetleges hátrányai. Összefüggés a környezetünk berendezése, a tárgyak funkciója, esztétikumuma – valamint közérzetünk között – saját példák, tapasztalatok. Vágyak és lehetőségek egyensúlya. Jólét és a jól lét fogalmak értelmezése – döntések saját életterünkre, életvitelünkre vonatkozóan.
- Természeti és társadalmi környezet – Tapasztalatok szerzése a lakóhely gazdálkodásáról – régi, hagyományos gazdálkodási módok, állattartás, növénytermesztési eljárások (makkoltató rideg sertéstartás, juhtartás, ártéri gazdálkodás, irtások). Ezek hátrányai. Környezeti hatások. A gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen a közvetlen környezetismeret – modern termelés környezeti hatása: vegyszerek, tartósítószer, nagyüzemi termelés. A fenntartható fejlődés érdekében a modern, okos eljárások alkalmazásának fontossága. Ipari méretű áramtermelés hatása a környezetre. Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.
- Gazdálkodás az energiával – Tapasztalatok gyűjtése az erőművekről – képek, filmek, tanulmányi kirándulás – a természet kizsákmányolása az energiáért – alternatív, megújuló energiaforrások – te mit tehetsz? Ötletek, lehetséges megoldások. A csatornahálózat

állapota a településen – szennyvíztisztítási módok. Takarékoság a vízzel – a túlnépesedés, a globális felmelegedés és az ivóvíz-hiány összefüggései. Pragmatikus improvizációk a természeti, ökológiai katasztrófákról.

- Fogyasztói, vásárlói szokások – Értelmezzük közösen a TV reklámokat, szórólapokat – serkentés a fokozott fogyasztásra – a túlzott fogyasztás jövőbeni következményei, - a hulladék felhalmozása. Hulladéklerakó felkeresése – szembesülés a hulladékgondokkal. Életmódminták a saját környezetből – ezek elemzése, kritikai észrevételek, hogyan teszem, ha felnőtt leszek. A szelektív hulladékgyűjtés fontossága, beépülése a gondolkodásba, gyakorlati megvalósítása.

Az iskola környezet nevelési programjának megvalósítása érdekében környezetvédelmi tartalmak összhangja miatt integrálni szükséges az alábbi tantárgyi programokat a *természettudomány* tanulási területen:

- a *földrajz* tantárgy programját,
- a *természettudomány* és a *környezetismeret* tantárgyak programját,
- a *kémia* tantárgy programját
- a *Technika és tervezés* tanulási terület programját,
- az *osztályfőnöki órák* programját.

1.4.3. Fogyasztóvédelem

A fejlett társadalmakban a gazdaság a fogyasztási igények (többnyire mesterséges) generálásával a számára profitot hozó termelés növekedését kívánja biztosítani. A vállalkozások gazdagodása érdekében gerjesztett mértéktelen fogyasztás miatt több ponton láthatóan megbillent a természet egyensúlya. A további romlás megállításában fontos feladat hárul az aktív környezet- és egészségvédelemre. Az ügyes reklámfogásoknak kiszolgáltatott fogyasztók valós, hosszú távon érvényes érdekei nem a gazdaság, hanem a környezet- és egészségvédelem érdekeivel esnek egybe. Környezetünk és egészségünk megvédése csak a tudatos és önmérséklő fogyasztói magatartás kialakításával lehetséges. A tudatos fogyasztói magatartás alapja a fogyasztáshoz kapcsolódó folyamatok és jogok legalaposabb ismerete.

Az ENSZ Fogyasztói Érdekvédelmi Alapokmánya szerint a fogyasztónak joga van

- Az alapvető szükségletekhez (olyan fogyasztási cikkekhez, amelyek a túlélést biztosítják).
- A biztonsághoz (az életre és egészségre veszélyes árucikkek és szolgáltatások elleni védelem joga).
- A tájékoztatáshoz (a tisztességtelen és félrevezető hirdetés elleni védelemhez való jog).
- A választáshoz (versenyképes fogyasztási cikkekhez való jog, a megfelelő minőség biztosításával).
- A képviselőhöz (a fogyasztói érdekek érvényesítéséhez való jog a kormányzati-politikai tervezésben).
- A kártérítéshez (rossz minőségű fogyasztási cikkek, szolgáltatások ellentételezéséhez való jog).

- Fogyasztói oktatáshoz (tájékozott fogyasztóvá váláshoz szükséges tudás megszerzéséhez való jog).
- Az egészséges környezethez (méltóságot biztosító, félelem- és veszélymentes környezethez való jog).

Tehát a hazai fogyasztóvédelem jelenlegi fő céljait a következőkben foglalhatjuk össze:

- A fogyasztó életének, egészségének és biztonságának megvédése
- A fogyasztó vagyoni érdekeinek védelme
- A fogyasztó megfelelő tájékoztatása, oktatása
- A fogyasztói jogok hatékony érvényesítése

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai nevelés célja, hogy felhívja a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire, és segítse a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.

A tudatos fogyasztói magatartás kialakítása érdekében már kisiskolás kortól – osztályfőnöki órán, szakórákon, iskolai kiránduláson, erdei iskolában, szabadidős rendezvényeken stb. – hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével. Minél korábban mutassuk be a tanulóknak a reklámok hatásmechanizmusát: Kinek és miről szól a reklám, kik szerepelnek benne, mi az üzenete, milyen eszközöket használ a megnyeréshez, illetve hol és miben rejlik a csapda? Mi a fogyasztás valódi (ökológiai, szociológiai) ára?

Osztályfőnöki, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport, fizika és kémia órán meg kell ismerkedni azokkal a biztonsági előírásokkal, amelyekre minden elektromos eszköz, kémiai szert tartalmazó termék, gyógyszer vásárlása esetén tekintettel kell lenni. Fel kell hívni a figyelmet az ár –érték arányra, a termékek minőség és felhasználhatóság szerinti szavatossági idejére.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola számtalan tevékenységi és szervezeti formát működtet, amelyek a tanulók helyzetéből, családi háttéréből adódó szociális hátrányok enyhítését szolgálják.

1.5.1.1. A szociális hátrányok enyhítésének rendszere iskolánkban

- A szociális hátrányok feltérképezése – családszociológiai vizsgálatokkal, a személyiségi jogokat nem sértő adatok bekérésével.
- A problémák feltárása, és a stratégiák kidolgozása az egyéni megsegítésre.
- Az iskolai szünetekben ügyelet szervezése, programok biztosítása.
- Napközis és tanulószobai foglalkozások biztosítása.

- Szakkörök, klubok működtetése a kulturális hátrányok enyhítésére.
- Segítségnyújtás a különféle (szociális alapú) támogatások megszerzéséhez (étkezés, tankönyv, beiskolázás, tábor, kirándulás, erdei iskola).
- Sportkör működtetése.

1.5.1.2. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló programok rendszere éves szinten

Feladatok, programok, tevékenységek	A megvalósítás ideje, helyszíne, formái
1. A jól működő funkciók fejlesztése: <ul style="list-style-type: none"> – sport – mozgás – torna – úszás – informatika 	<p>→Éves program szerint, zongora, furulya, énekkar az iskolában tanórán kívüli tevékenységben.</p> <p>→Éves program szerint atlétika, úszás nemek szerint, felkészülés a házi, a fővárosi bajnokságra.</p> <p>→</p> <p>→Klub és szakköri tevékenység program szerint.</p>
2. Drog- és bűnmegelőzési program	<p>→Az osztályfőnöki munkában, diák önkormányzati tevékenységben, az iskolaorvossal együttműködve.</p> <p>→Osztályfőnöki és gyakorlati ismeretek órákon folyamatosan. Szülői értekezleteken, iskola-látogatásokon a szülők bevonásával.</p>
3. Pályaorientációs tevékenység	<p>→Éves program szerint 3-4. évf. és 5-8. évfolyam</p> <p>→Éves program szerint 5-8. évfolyam számára</p>
4. Tanulmányi versenyek, vetélkedők: <ul style="list-style-type: none"> – környezetvédelmi – matematikai – szavaló, meseolvasó – történelem és hagyományismeret 	<p>→Valamennyi tanuló részvételével – osztály és iskolaszintű</p> <p>→Nemzeti ünnephez kapcsoltn, folyamatosan, klub formájában működve</p>
5. Kirándulás, természetjárás: <ul style="list-style-type: none"> – Erdei iskola – Nyári napközis tábor 	<p>→Osztályszintű kirándulás – éves terv szerint</p> <p>→Hétfégi természetjárás ősszel, tavasszal</p> <p>→Egy hetes iskolai program változó helyszínnel</p> <p>→ Igény szerint szervezett, változó helyszínnel</p>
6. Felvilágosító munka a szülők részére: <ul style="list-style-type: none"> – tankönyvtámogatás, – szociális juttatások – nevelési tanácsadás 	<p>→ A tanév elején – az osztályfőnök közreműködésével</p> <p>→ Folyamatos felvilágosítás</p> <p>→ Folyamatosan, igény szerint</p>
7. Pályázatok figyelése: <ul style="list-style-type: none"> – helyi támogatások – országos pályázatok 	<p>→ Folyamatosan a programoknak megfelelően</p>

Az iskolában a nevelési- oktatási célok megvalósulását a tanítási órán kívül szervezett foglalkozások segítik.

Napközi otthon, tanulószoba

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően az iskolában a tanítási napokon a délutáni időszakban 1-5. évfolyamig napközi, 6-8. évfolyamon tanulószoba működik (szülői igény szerint).

A napközis foglalkozás a következő tevékenységeket, fejlesztéseket foglalja magába:

- tanulás,
- a szabadidő értelmes felhasználása (játék, kultúrával kapcsolatos tevékenység, kézműves foglalkozás),
- testi és lelki egészségnevelés,
- társas kapcsolatok fejlesztése,
- tehetséggondozás és felzárkóztatás.

Diákétkeztetés

A napközibe és tanulószobába járó tanulók részére naponta háromszor biztosítjuk az étkezést. Iskolánkban a térítési díj alanyi jogon minden tanulónak 50%, ehhez hozzájárul még az önkormányzatok által a családoknak megítélt különféle kedvezmény.

Szakkörök, klubok

Az igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével a tanév elején dönt az iskola nevelőtestülete az induló szakkörökről, és klubokról.

Sportolás, testedzés

A mindennapi testedzés része a délutáni foglalkozásokban a tornaterem és az uszodahasználát, a rendszeres természetjárás.

Egyéb tevékenység

Művészeti, tudományos fejlődést biztosít a könyvtár-, a színház-, és mozi látogatás, a hangszeres tanulási lehetőségek és a kórus.

Hit- és vallásoktatás az iskolán kívül szerveződik. Az erkölcsi és etikai nevelés elsősorban az osztályfőnöki és az etika órán valósul meg.

Erdei iskolát is szervezünk. Itt a tájegységhez kapcsolódóan történelmi, földrajzi, természeti, irodalmi, népművészeti ismeretek gyűjtése, feldolgozása történik.

1.5.1.3. A pályaválasztással kapcsolatos tevékenységek köre

- Pályaválasztási ismeretek beépítése a tantárgyakba.
- Választható szakmák körének megismertetése a tanulókkal, a szülőkkel.
- Tájékozódás, látogatás a szakiskolákban, gyakorlati képző helyeken.
- Egyéni segítségnyújtás a szakmaválasztásban.
- Pályaalkalmassági vizsgálatok, az egészségügyi szűrések megszervezése a szülők bevonásával.
- Pályaelképzelések realizálása.

1.5.1.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek – és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedést tegyen a rászorulóknak érdekében, öröködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett.

Feladatunk a tanulók életkori szakaszaihoz kötött.

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai

- A tanuló elemi szükségleteinek (élelem, tanszer, pihenés) biztosítása.
- A tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül.
- Az iskola szolgáltatásainak biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, gondozás, szabadidő).
- A támogatások igénybevételének segítése.
- Segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez.
- A hátrányos helyzetű és/vagy veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek érdekében hatékony intézkedés.
- A rendszeres iskolába járás ellenőrzése.
- Kortárs csoportok programjain való részvétel figyelemmel kísérése.

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskolával történő találkozás, az iskolaváltás, az óvodai védett környezet elhagyása a gyermek, a szülő számára szorongást, bizonytalanságot okozó tényező. Ennek oldását segíti a szülővel történő ismerkedő beszélgetés, amely a szülő és az iskola igazgatója között zajlik. Egy tájékoztató jellegű iskolabejárással megtekinthetik adottságainkat. Nyílt napon lehetőséget adunk az első osztályos tanulók tanórai munkájába való betekintésre. Júniusban szülői értekezlet keretében ismerkednek meg a tanítókkal, az iskola elvárásaival. Szeptemberben ajándékkal kedveskednek az elsősöknek idősebb iskolatársaik.

Nemcsak a fogadás, de a tanulók búcsúztatása is hasonló formában történik. A ballagás, a búcsúztatók, a műsorok, a diáktársak sorfala között vonuló öreg diákok ünneplése iskolai életük maradandó emléke.

Az ünnepek sorában első helyen áll a Karácsony, amelyben valamennyi csoport műsorról ajándékozza meg az egész iskola közösségét és vendégeinket. A közös ünnepet osztályszintű karácsony teszi teljesebbé.

Májusban az anyák napját osztályszinten ünnepeljük meg.

Nemzeti ünnepeinket az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezzük. Tablókat, plakátokat készítünk, emlékhelyeket keresünk fel, vetélkedőket rendezünk, kiállításokat tekintünk meg.

Megünnepeljük a Madarak és fák napját a természetben, ahol túra formájában, vetélkedőkkel, feladatokkal tarkított programot kínálunk. Játékok, vetélkedők, közös kirándulás, sportolás vár a tanulókra a gyermeknapon.

Hagyományt teremtettünk a házi versenyekkel, vetélkedőkkel. Nagy érdeklődés kíséri a matematika-, anyanyelvi- és környezetismereti vetélkedőt. Kiállításokat szervezünk diákjaink rajzaiból, a technika, életvitel és gyakorlat órákon született alkotásokból, a tárgyi gyűjteményekből.

Hagyománya van a csoportközi foglalkozásoknak, mozgásos, ügyességi vetélkedőknek, őszi és tavaszköszöntő közös megmozdulásnak, kirándulásnak, valamint a farsangi jelmezes felvonulásnak.

A 7. évfolyamtól kezdődően a felsősök rendszeres ügyeleti, gondozási feladatokat látnak el az alsó tagozatos osztályokban, és a felső tagozaton az óráközi szünetek idején.

A feladatvégzés megtiszteltetés, fegyelmező erő, társas kapcsolatok elmélyítését, a kisebbek iránt érzett felelősség érzéseit erősítő tényező.

Több évre tekint vissza az erdei iskola programja a 3. évfolyamtól a 8. évfolyamig.

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

1.5.3.1. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei, kiemelt feladatai

Intézményünkbe azok az általános iskolás, tanköteles korú tanulók nyernek felvételt, akik ép értelmi képességek mellett a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutatnak. Beszédfogyatékoságuk okozhatja a verbális tanulási folyamatok atipikus alakulását, másodlagos következményként különböző súlyosságú tanulási zavart.

Tanulóink fejlesztésének elsődleges célja az intenzív rehabilitációs fejlesztés, a tanuló egyediségének, speciális nevelési szükségleteinek kielégítése. Az intézményünkben nyújtott sérülésspecifikus nevelés-oktatás, valamint a rehabilitációs-rehabilitációs órakeret biztosíthatja a tanuló számára, hogy tanulmányait a terápia eredményességének függvényében a többségi oktatásban integrált formában folytathassa.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

Tanulóink sérülésspecifikus támogatása, a kommunikációs akadálymentesítés a tanórák mellett az iskolai élet minden színterén jelen van. Különösen nagy figyelmet fordítunk a kommunikáció, a beszélt és az írott nyelv fejlesztésére, a társas kapcsolatok alakulására, a verbális tanulási folyamatok fejlődésének elősegítésére. Célunk, hogy minden tanulóknak a saját tempójában a legeredményesebb fejlődést tudja elérni, ennek érdekében oktatómunkánkat végig kíséri a tartalom, a folyamat vagy produktum szerinti differenciálás. Alapelvünk, hogy munkánk eredményességéhez elengedhetetlen az osztálytanítók, a szaktanárok, a logopédusok, a szülők és szükség esetén a pszichológus közötti együttműködés, a folyamatos team munka.

Az életkori sajátosságok figyelembevételével mellett szükségesnek tartjuk a gyermek önmagáról való tudásának, önismeretének folyamatos fejlesztését. A pozitív önkép kialakulását, megélését

és a következményes emocionális vagy viselkedészavarok megelőzését szolgálják a különböző szakkörök, a tanórákon kívüli sport és művészeti tevékenységek.

A tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai

Az alapfokú képzés első szakaszának (1–4. osztály) kiemelt feladatai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a köznevelésről szóló törvényekben előírt szakaszokkal. A helyi tanterv bevezető szakaszának időtartama indokolt esetben növekszik (a tananyag két évre való osztása). A nevelésben a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak – ugyanakkor azok elérése időben és az alkalmazott módszerekben, esetleg mélységében is eltérést mutathat.

Az alsó tagozaton folyamatosan, de különösen az iskolába szoktatás időszakában osztályközösségeinkben törekszünk a szeretetteljes elfogadason alapuló bizalmi kapcsolat kialakítására. Az oldott légkörben, az idő okozta nyomást a minimálisra csökkentve, a hibázást a tanulási folyamat természetes velejárójaként értelmezve csökkenhetnek a kommunikációs félelmek, egészséges önértékelés és önbizalom alakulhat ki a tanulóknál. Mindezek által megelőzhető a másodlagos viselkedési és magatartási zavarok kialakulása is.

Az alsó tagozaton a készség-képességfejlesztés hangsúlya folyamatosan megmarad, hogy a kultúrtechnikák tanulása és használata biztos alapokra támaszkodjon. Az életkori sajátosságoknak leginkább megfelelő aktív, cselekvéses tanulási helyzeteket teremtünk, változatos munkamódszerek és több feladatváltás mellett. Tanulóink képességei egymástól jelentősen eltérhetnek, ezért folyamatosan differenciálunk a feladatadás, a módszerválasztás, a számonkérés és az értékelés során egyaránt.

Az olvasás-írás tanulásának szakasza a beszéd és nyelvi zavarral küzdő tanulók további boldogulása, tanulási kompetenciája szempontjából kulcsfontosságú, egy életre meghatározhatja a tanulás sikerességét.

Ezért a tananyag átadásánál, a módszerek megválasztásánál kiemelt figyelmet kap a Magyar nyelv és irodalom területe az alábbi szempontok szerint:

- Az olvasástanítást hosszabb előkészítő, készségfejlesztő időszak előzi meg a hallási, a látási tudatosság, a differenciáló képesség, az akusztikus figyelem és percepció fejlesztésének érdekében.
- Hangoztató-elemző diszlexia prevenció olvasás- és írástanítási módszert alkalmazunk. (Meixner módszer).
- Az írott nyelv lassabb ütemű, kis lépésekben történő, időben elnyújtott kialakítását alkalmazzuk.
- Kiemelt szerepet kap a különböző információs és kommunikációs eszközök segítő szerepe, amely tanulási és munkaeszköz is lehet a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanulók számára.

A tanulóinknál fennálló nyelvi zavar a matematikai fogalmak megtanulásában és adekvát használatában szintén nehézségeket okozhat. Ezáltal a matematika tanítás folyamán is figyelmet fordítunk a nyelvi akadálymentesítésre, főként a szöveges feladatok és a magyarázatok terén.

Nagy hangsúlyt helyezünk tanulóink mozgásfejlesztésére, különös tekintettel a mozgáskoordináció, a testtudat, a téri orientáció és az egyensúly fejlesztésére. A mozgás segíti a tanulási helyzetekben felgyülemlett stressz és frusztráció oldását, sikerélményhez juttatva tanulóinkat.

Az alapfokú képzés második szakaszának (5–8. osztály) kiemelt feladatai

A felső tagozaton törekszünk a kognitív funkciók, a deduktív, az induktív és a problémamegoldó gondolkodás és a nyelvi funkciók közös fejlesztésére, ezzel segítve az elvonatkoztatási folyamatot, a jelenségek mélyebb megértését. A tanulási folyamatok szervezésénél továbbra is fontosnak tartjuk, hogy tanulóink aktívan, tapasztalatok, megfigyelések segítségével tanuljanak. Különösen fontos ez minden olyan szaktárgynál, ahol a verbális tanulási folyamatok dominálnak az ismeretszerzésben (pl. történelem, földrajz, biológia). Ezáltal a tanulási motiváció fenntartására is törekszünk.

A szövegértés-szövegalkotás alapkompétencia és a helyesírási képesség fejlesztése, valamint a differenciálás továbbra is nagy hangsúlyt kap a nevelés-oktatás során. A számonkérések során is differenciálunk az egyéni szükségleteknek megfelelően, akár alternatív számonkérési módokat alkalmazunk.

Fontosnak tartjuk az egyéni tanulási és kompenzációs stratégiák tudatos elsajátítást., az önálló tanulás fejlesztését. Ebben kiemelt szerepet kap a különböző információs és kommunikációs eszközök segítő szerepe, a digitális eszközök és a média tudatos használatára nevelés.

A pedagógiai habilitáció főbb tevékenységformái

Beszéd fogyatékos tanulóink a tanórák mellett a szakértői bizottság javaslatának megfelelő mértékben részt vesznek egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokon. A habilitációs foglalkozások tartalmát a szakértői véleményben megjelölt területek és az iskolai logopédus által végzett vizsgálatok alapján felállított egyéni fejlesztési terv határozza meg. Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a tanuló erősségeit, nehézségeit, a vizsgálati evidenciákra támaszkodva megállapított közép- és rövid távú célokat, a hozzájuk vezető út lépéseit, a fejlesztőeszközöket és a fejlesztés helyszínét. Fő fejlesztési területeink: a beszéd-/nyelvi képességek fejlesztése, a nyelvi készségekhez szorosan kötődő kognitív funkciók fejlesztése, a grafomotoros, vizuális és auditív készség-képességfejlesztés, a tanulási teljesítmények fejlesztése, a reedukáció.

A habilitációs foglalkozásokat, terápiákat logopédia szakos gyógypedagógusok látják el osztálytermen kívül, egyéni vagy kiscsoportos formában. A terápiás foglalkozások komplex módon épülnek fel, ahol fejlesztés során törekszünk a pszichológiai és a fiziológiai tényezők összhangjára, a beszéd és az egész személyiség fejlesztésének egységére. A fejlesztő

tevékenység tudatos, tervszerű, intenzív és folyamatos. Tanulóink félévkor és tanév végén fejlesztő szöveges értékelést kapnak egyéni előrehaladásukról.

1.5.3.2. A tanulásban akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei, kiemelt feladatai

Céljaink és feladataink meghatározásánál a Nemzeti alaptantervet és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét vettük alapul.

A tanulásban akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei figyelembe veszik a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. Prioritásként jelennek meg a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmak, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai

Az **alsó tagozat** nevelési-oktatási folyamatában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására biztosított hosszabb idő nagyobb esélyt nyújt az egyre önállóbb tanulói tevékenység eléréséhez. Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszköztársaságának, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

A **felső tagozaton** a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközszintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés. Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Meg kell alapozni a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetség gondozás

A tehetség gondozást szolgáló foglalkozások előzetes felmérés, pedagógiai javaslat alapján szerveződnek a jól működő funkciók fejlesztésére.

Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Pedagógiai programunk elkészítésénél alapul vettük a Köznevelési törvényt és annak módosítását, valamint a Fogyatékos tanulók tantervi irányelvét és módosítását. A törvény meghatározza évfolyamonként a heti kötelező tanórák számát, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét, valamint a nem kötelező, választható tanórai foglalkozások évfolyamra lebontott heti időkeretét.

A törvényben meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai és a tanórán kívüli, valamint rehabilitációs célú foglalkozásokat az alábbi pedagógiai elvek alapján szervezzük:

Tanulóink iskolai fejlesztésében figyelembe vesszük, a tanulási nehézségeiket, sajátos nevelési igényüket, amelyekhez igazodva határozzuk meg a célokat, a fejlesztési tartalmakat és eljárásokat. Mindehhez igazítjuk az iskola belső életét, szerkezetét, a kiegészítő szolgáltatásokat.

Az egyéni nevelés – differenciált tartalmakban, módszerekben, rétegmunkában, terápiás eljárásokban – a tanórákon, valamint kiscsoportban.

A pszichés fejlődés zavarai miatt, értelmi- és beszéd fogyatékoság miatt nehezen nevelhető tanulók fejlesztése az optimális bánásmóddal, szükséges pedagógiai többlétszolgáltatásokkal eredményhez vezet.

A sajátos elvek, célok és a terápiás célú iskolai műveltség tartalom, valamint az alkalmazott szervezeti keretek is az értelmi- és beszéd fogyatékos tanulók eredményes nevelhetőségét szolgálják.

Az értelmi- és beszéd fogyatékos tanuló adottságai között sok a nevelés szempontjából kedvezőtlen elem. Ehhez csak a szükséglethez igazított gyógypedagógiai megsegítés hatékony,

amely figyelembe veszi a testi-lelki állapotokban rejlő nevelést nehezítő tényezőket, és az életkori sajátosságokat, a módosult pszichés funkciókat.

A képességek fejlesztésének célja és feladata a habilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokon

Az aktív tanulás módszere, tanulói kompetenciafejlesztés

Korunkban a hatékony oktatás elképzelhetetlen aktív tanulás nélkül, ami a tanár részéről egyszerre kíván módszertani sokféleséget és új értékelési eljárások meghonosítását.

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

Az egyénre szabott tanulási lehetőségek támogatása

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni. Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.

A team tanítás támogatása

Multidiszciplináris órák szervezése

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

Differenciált tanulásszervezési eljárások használata

A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A differenciált tanulásszervezés szintjei

- Érdeklődés szerinti csoportbontás

A csoportok érdeklődés szerint homogén szervezésűek, a csoportokon belül minden tanuló azonos feladatot végez. A csoporttagok nem feltétlenül kooperálnak egymással, ebben az esetben nem szükséges a 3-5 fős csoportszervezés mivel a gyermekek a feladatokat részben egyénre szabott munkával is végezhetik. Együttműködést igénylő feladatvégzés esetén 3-5 fős homogén csoportszervezés szükséges. Felzárkóztatásra, tehetséggondozásra alkalmas tanulásszervezési mód.

- Tartalmi differenciálás

A gyermekek képesség szerint homogén csoportba szerveződnek, a csoporttagok között nincs együttműködés, ezért 3-5 fős csoportszervezés nem szükséges. Minden tanuló önállóan végzi a differenciált feladatokat, részben egyénre szabott munkával.

- Szervezeti tanulócsoportos bontás

A tagok között együttműködés-kooperáció van. A 3-5 fős csoportok homogén és heterogén szervezésűek is lehetnek. A csoporttagok azonos feladatot végeznek. Az eltérő képességű csoporttagok munkája között tartalmi differenciálás történik.

- Tanulási követelmények differenciálása

A tanulásban akadályozott vagy részképesség-zavaros gyermekek integrációjára alkalmas differenciálási mód. Képesség szerinti homogén csoportszerveződés. Az e csoportba szerveződött gyermekek tantárgyi követelményrendszere eltér az adott osztály általános követelményrendszerétől. A gyermekek önállóan vagy csoporttársaikkal együttműködve oldják meg feladataikat.

A differenciálás alapelvei

- A munkaformák tartalmi ismerete

A változatos munkaformák csak abban az esetben alkalmazhatók hatékonyan, ha a pedagógus ténylegesen tisztában van a fogalmakkal, az alkalmazási szabályokkal, az előnyökkel, a felmerülő nehézségekkel, s kezelni tudja az esetleges problémahelyzeteket.

- Szemlélet

Ez a tanítási mód csak akkor hoz valódi eredményt, ha a pedagógus ténylegesen átlátja és kézben tartja a több szinten zajló tanulási folyamatot.

- Differenciálási szempontok

A munkaformákat mindig az oktatás tartalma, didaktikai-nevelési igényei és a tanulók sajátosságai határozzák meg.

- Átjárhatóság

A differenciálás soha ne jelentsen szelekciót, beskatulyázást, a tanulók mindig a számukra legoptimálisabb terhelésben részesüljenek.

Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanulóhoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus.

Alsó tagozat

Az alsó tagozaton belül egy kisebb fejlesztési egységnek tekintjük az 1-2, 3-4. évfolyamot.

Ennek megfelelően további szakaszolással dolgoztunk a célok, feladatok lebontásában.

A rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt célja: az észlelés, a figyelem, a megismerő képesség, az emlékezet, fejlesztése – képalkotás fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának javítása.

a.) Gondolkodási képességek fejlesztése

- *A pontos érzékelés kialakítása:* tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása.
- *Összehasonlítás:* személyek, tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása (szín, alak, forma, nagyság, mozgás, mennyiség). A feltárt lényeges tulajdonság alapján azonos és megkülönböztető jegyek többszemponú összehasonlítása.
- *Differenciálás:* tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés pl. nagyság, szín színárnyalat, mozgás szerint.
- *Az emlékezet:* személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, szekvenciák megjegyzése, visszaemlékezés cselekvésre, történésre, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése.
- *Figyelem:* egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás, vagy cselekvés végrehajtása egymásután, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés.

b.) Motoros képességek fejlesztése

- A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése.
- Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása, nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok ügyességi gyakorlatok.
- Mozgások megkülönböztetése – tempó, erősség, ritmus szerint.

c.) Tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása

- Térbeli helyzet felismerése megnevezése – fent-lent, elől, hátul, középén.
- Térbeli helyzetek megfogalmazása – relációs szókinccs fejlesztése.
- Időbeli tájékozódás: történésekre, cselekvésekre visszaemlékezés – időpont (mikor?), időköz (megtől-meddig?), az idő ritmusa a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő jelenségek megfigyelése.

d.) Kommunikációs képességek fejlesztése

- A beszédindíték, beszédkedv fokozása, (a koncentráció, a figyelem fejlesztésével) a beszédkésztetés, ösztönzés, beszédminták, helyes beszédlégzés, tagolás (rigmusok, mondókák, gyermekversek) szünettartás, beszédhangok, toldalékok pontos, tiszta ejtése, fonematikus hallás fejlesztése a beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés,

beszéd tempó, ritmus. A szókincs gyarapítása, aktivizálása, helyes ejtés, az olvasott, a tanult témához kapcsolódó szógyűjtés, kifejezések beépítése a beszélt nyelvbe.

- Az olvasás-írás tanulásában mutatkozó fejlődési lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányának gyakorlása, sortartás, sorváltás, magánhangzók differenciálása (időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint) mássalhangzók megkülönböztetése (zöngés, zöngétlen), betű-felismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok.
- Írásmozgás fejlesztése: a ceruzamozgás, görcsös, szaggatott lassú írásmozgás korrekciója, írásmozgások sorrendje, mozdulatok gyakorlása, a hangok, betűk közötti asszociációs kapcsolat megerősítése.

e.) Szociális képességek fejlesztése

- Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán. Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelm kialakítása. A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása.

Felső tagozat

A felső tagozaton a már felsorolt korrekciós területek és feladatok ismétlődnek, de mélyebb tartalommal és magasabb követelményekkel jelennek meg.

a.) Gondolkodási képességek fejlesztése

Feladat: Az újonnan szerzett és a már meglévő ismeretek között kapcsolat kialakítása, a lényeges – megegyező és eltérő jegyek – kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása – a verbális szint megerősítése, gyakorlása feladatokon, műveleteken, feladat- és műveletrendszerben (az általános, a különös, a fölé-mellérendeltség, egyidejűség, a szempontváltás, a megfelelő gyűjtőfogalomba való besorolás).

b.) Tanulási képességek

Feladat: A szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció növelése a tanulás idején – zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás, ismétlés.

c.) Kommunikációs képességek

Feladat: Az összefüggő beszéd megerősítése, javítása sokféle kommunikációs helyzetben, nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartalmi-formai alakítása, információk szóban, írásban, szövegértelmezés az olvasottak alapján, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírás hibák elemzése, ok feltárása (hiányos szabályismeret, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye), az okokra irányuló fejlesztő feladatrendszer.

A korrektív célú fejlesztés a 7-8. évfolyamon a megelőző évekre alapozva folytatódik. A fejlesztésnek fokozottabban kell szolgálni a *harmonikus személyiség* alakítását, az önfegyelmet, a tudatos magatartást, a céltudatos feladat- és munkavégzést.

A *társadalmi beilleszkedés* érdekében a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktuskezelő, feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családi szerepekre, az önálló életvezetésre. A szabályok, normák elfogadása is hozzátartozik a korrektív célú fejlesztéshez.

A *kognitív képességek* fejlesztésében a verbális szint megerősítése kerül előtérbe, a műveletek, feladatmegoldások menetének értelmezése, a szabályok alkalmazása analóg feladatokra, ok-okozati összefüggések keresése, a rendszerezési, a történelmi időbe való tájékozódó képesség *megerősítése*. Törekvés a kulturális, szociális hátrányok felszámolására, a kortárs csoportba történő visszavezetésre, beilleszkedésre.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanuló, a szülő és az iskola együttműködési formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Intézményünk figyelembe veszi, betartja, és betartatja mindazon törvényeket és rendelkezéseket, amelyek a gyermekek, a szülők jogait és kötelezettségeit tartalmazzák.

Úgy alakítjuk ki az intézmény szervezeti felépítését, napi működését, hogy abban optimálisan érvényesülhessenek a jogosítványok.

A diákok jogainak és kötelezettségeinek érvényesülésével összefüggő feladatok

A házirend megfelel az érvényes köznevelési törvény előírásainak.

A diákok védelmében megkülönböztetett figyelmet kap a nevelőtestület egységes szemlélete alapján – az értékelés, ellenőrzés, osztályozás, a tanulók kulturált érintkezési formáira, a tanuló külső megjelenésére, gondozottságára, ápoltságára vonatkozó elvárás, és ebben való segítségnyújtás formái, módjai, a lehetséges fegyelmezési és jutalmazási módok egységes alkalmazása.

Valamennyi érintett terület szabályozása a Házirendben a tanulók, a szülői szervezetek bevonásával történik.

A szülői jogok érvényesülése intézményünkben

A szülő az iskolában háromféle szerepben van jelen

- A gyermek gondozójaként és nevelőjeként
- A tanuló törvényes képviselőjeként
- Iskolahasználóként

A szülői jogok érvényesítéséhez az iskola az alábbi területeken kívánja folyamatosan együttműködni a szülőket

- A szabad iskolaválasztásnál olyan szakmai segítséget kínálunk, amely közelebb hozza a szülőt a sérült gyermeke számára leginkább megfelelő iskola megválasztásához. Ennek

érdekében tájékoztatjuk iskolánk szervezeti, működési körülményeiről, tanulóiról, a képző munkánkról, szakmai, tárgyi feltételeinkről.

- Lehetőséget biztosítunk az iskola megtekintésére a szülő és gyermek számára egyaránt.
- Napi munkakapcsolatot igyekszünk kialakítani – elsősorban az alsó tagozatos csoportoknál –, hogy a folyamatos tájékoztatást biztosítsuk, és a problémáink kezelésébe a szülőt is bevonjuk. Írásbeli értesítést alkalmazunk az iskola eseményeivel, a tanuló előmenetelével, eseti kéréseinkkel kapcsolatosan.
- Tájékoztatást kapnak a szülők az új tanulásszervezési eljárások alkalmazásáról, történéseiről, pl. témahét, projekt.
- A rendszeres családlátogatást az együttműködés alapjaként kezeljük (elsősorban az első osztályosok és a problémás esetek) – a gyermekvédelem, a pedagógiai segítők bevonásával.
- Naprakész tájékoztatást, szoros együttműködést alakítunk ki a tanuló egészségi állapotát gyógyszeres kezelését, orvosi ellátását érintően.
- A tanulók lelki egészségének védelmében a nyitott, őszinte együttgondolkodást szorgalmazzuk a családdal.
- Segítséget nyújtunk átmeneti vagy tartós családi, együttélési problémák, anyagi gondok kezeléséhez bevonva, megkeresve a társintézményeket, szervezeteket.
- A szülők véleményét kérve, segítségüket igényelve szervezzük az iskolai rendezvényeket, hagyományörző alkalmakat.
- A szülői szervezeteknek biztosított jogok érvényesülésének megfelelő teret biztosítunk programjaink, az iskola életét érintő szabályzatok megalkotásában, véleményezésében.
- A gyermekek védelmében, érdekeinek képviseletében lépünk fel, és a meggyőzés erejével kívánjuk a szülőket a kötelezettségeik teljesítésének elfogadására bírni. A meggyőzés eredménytelenségét követően élünk a jog által biztosított eszközökkel.
- A szülőknél, családtagoknál biztosítjuk az intézménybe való belépést és benntartózkodást az előzetesen elfogadott és ismertetett szabályozók szerint.
- A szülők bevonásával, tudatos felvilágosító munkával készítjük elő a tanulók továbbtanulását, pályaválasztását.
- A szülők iskolahasználati jogait kiemelten tiszteletben tartjuk az ügyeletek, a tanórán kívüli, a nem kötelező választható tanórák, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás és az erdei táborok, valamint a tanulók étkeztetésének területén.
- Megkülönböztetett figyelemmel kísérjük, és szakmai elkötelezettséggel kezeljük azt a tényt, hogy a szülő a gyermeke különleges gondozási szükségletének kielégítése céljából választotta intézményünket.
- Segítjük a szülőket, családokat abban, hogy problémáikkal a sérült embereket képviselő szervezetekhez eljussanak és azok szolgáltatásait is igénybe vegyék gyermekeik érdekében.

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Kapcsolattartás formái

- Az iskola honlapján, faliújságján, valamint intézményünk Facebook-oldalán tájékozódhatnak a mindennapok eseményeiről.
- Aktuális értesítések telefonon, vagy elektronikus levél formájában.
- Szülői fórumokon felvilágosító, tájékoztató előadásokat, konzultációkat kínálunk.
- Rendszeresen tartunk szülői értekezletet, fogadó órát, nyílt napokat.

Partneri kapcsolataink

- az ELTE hivatalai,
- ELTE gyakorló intézményei,
- Gyógypedagógiai Kar tanszékei,
- a kerület általános iskolái
- szakértői bizottságok,
- nevelési tanácsadók,
- gyermekjóléti központok,
- gyámhatóság,
- SNI-s intézmények,
- iskolaorvos, védőnő, gyermek fogorvos,
- étkezésünket biztosító cég (ELAMEN Zrt.),
- polgármesteri hivatalok,
- múzeumok, színházak, állatkert,
- speciális szakiskolák,
- óvodák,
- középiskolák,
- Kerületi Rendőrkapitányság.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az 1. évfolyamon a tanuló akkor nem léphet magasabb évfolyamba, ha azt a szülő kéri, vagy ha a tanév folyamán 250 óránál többet mulasztott.

2-8. évfolyamon a tanuló magasabb évfolyamba léphet, ha a követelményeket minden tárgyból teljesítette a tanév végére.

A követelmények teljesítését a tanulók évközi tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A továbbhaladáshoz a 2-8. évfolyamon év végére az elégséges osztályzatot kell elérni minden tantárgyból.

Osztályozó vizsga

A 2-8. évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 tanítási órát,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 százalékán mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A tanuló osztályozó vizsgát tehet, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért, és a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli és szóbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a tanuló 2-8. évfolyamon, tanév végén háromnál több tantárgyból nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, elégtelen osztályzatot kapott, évfolyamot ismételni köteles.

Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

1.9. A felvétel és átvétel szabályai

Intézményünkbe a tanulók kizárólag a fővárosi (megyei) és országos illetékességű szakértői bizottságok határozatai alapján kerülhetnek be.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Intézményünk tanulói sajátos nevelési igényűek, ezért az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátítása is speciális módon történik. Gyermkeink állandó felnőtt felügyeletet igényelnek, így bármilyen helyzet adódik (rosszullét, baleset, stb.), azt kell megtanulniuk, hogy a felnőtt, elsősorban a pedagógus segítségét kérik.

A segélyhívó telefonszámok ismerete nagyon fontos. Arra kell megtanítanunk őket, hogy a legfontosabb adatokat tudják elmondani, kérdésekre a helyzetnek megfelelő választ tudjanak adni.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Iskolánk helyi tantervét 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptantervről, valamint a tanulásban akadályozott tagozaton a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 11.1.mellékletének (Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára) módosításaként megjelent 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 4. melléklete alapján készítette el.

A tanulásban akadályozott tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer a tanulásban akadályozott tanulók esetében is

prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak, és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az 1–2. évfolyamon a fő célja személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a legoptimálisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközrendszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet, és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és készségek, valamint a pszichés funkciók fejlesztése.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközszintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók

különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmi

A kerettanterv 2 évre kidolgozott kötelező tartalmait és fejlesztési céljait évfolyamokra lebontva a helyi tantervünk tartalmazza. A tematikus egységeket tanévre bontva – a szabadon felhasználható 10 % időkeret tartalmait is – beépítettük.

Óraszámok a logopédiai tagozaton

Heti óraszám/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	7	7	5	5	4	4	3	3
<i>Matematika</i>	4	4	4	4	4	4	3	3
<i>Történelem</i>	-	-	-	-	2	2	2	2
<i>Állampolgári ismeretek</i>	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Etika</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Első élő idegen nyelv</i>	-	-	-	2	3	3	3	3
<i>Természettudomány</i>	-	-	-	-	2	2	-	-
<i>Fizika</i>	-	-	-	-	-	-	1	2
<i>Kémia</i>	-	-	-	-	-	-	1	2
<i>Biológia</i>	-	-	-	-	-	-	2	1
<i>Földrajz</i>	-	-	-	-	-	-	2	1

<i>Környezetismeret</i>	-	-	1	1	-	-	-	-
<i>Ének-zene</i>	2	2	2	2	2	1	1	1
<i>Vizuális kultúra</i>	2	2	2	1	1	1	1	1
<i>Technika és tervezés</i>	1	1	1	1	1	1	1	-
<i>Digitális kultúra</i>	-	-	1	1	1	1	1	1
<i>Testnevelés</i>	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Hon- és népismeret</i>	-	-	-	-	-	1	-	-
<i>Osztályfőnöki</i>	-	-	-	-	1	1	1	1
<i>Kötelező óraszám</i>	22	22	22	23	27	26	28	28
<i>Szabadon tervezhető óra</i>	2	2	2	2	1	1	2	2
<i>Maximális órakeret</i>	24	24	24	25	28	28	30	30
<i>Logopédia</i>	3	3	3	3	2	2	1	1

Óraszámok a tanulásban akadályozottak tagozatán

Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	7	7	6	7	4	4	4	4
<i>Matematika</i>	4	4	3	4	4	4	4	4
<i>Etika</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Környezetismeret</i>	-	-	1	1	-	-	-	-
<i>Természettudomány</i>	-	-	-	-	2	3	5	5
<i>Történelem</i>	-	-	-	-	2	2	2	1
<i>Hon- és népismeret</i>	-	-	-	-	1	-	-	-
<i>Állampolgári ismeretek</i>	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Idegen nyelv</i>	-	-	-	-	-	-	2	2
<i>Ének-zene</i>	2	2	2	2	2	2	1	1

<i>Vizuális kultúra</i>	2	2	2	1	2	2	1	1
<i>Digitális kultúra</i>	-	-	1	1	1	1	1	1
<i>Technika és tervezés</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Testnevelés</i>	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	-	-	-	-	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások

Választható foglalkozások

- egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozások
 - felsős beszédtechnika
 - dadogásterápia
 - alapozó terápia
- szakkörök
 - vizuális kultúra
 - énekkar
 - furulya (kezdő- közép- és haladó szint)
 - foci
 - tollaslabda
 - dráma
 - sakk és dáma

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportok szervezésében alapelveként fogadjuk el, hogy minden tanuló szükségleteinek, igényeinek megfelelően kapjon ellátást a foglalkozásokon.

Csoportbontások szervezésének elvei

Iskolánkban a logopédiai foglalkozások szervezéséhez csoportbontást alkalmazunk. A csoportszervezés során figyelembe vesszük tanulóink beszédhibáit, így törekszünk a logopédiai ellátás hatékonyságát növelni a homogén csoportok kialakításával.

Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az egyéb foglalkozások szervezését tanulói igényfelmérés után végezzük. A napközis és tanulószobai foglalkozásokon valamennyi tanulónk számára biztosítjuk a másnapi felkészülést, gyakorlást. Az igényeket minden tanév első hetében mérjük fel. Ennek tekintetbe vételével szervezzük a tanévet.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal erősítik meg és tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvrendeléssel és tankönyvtámogatással, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjével kapcsolatos rendelkezéseket az EMMI 17/2015.(IV.17.) rendelete tartalmazza. Az 1265/2017.(V.29.) Kormányhatározat eredményeként ingyenes tankönyvellátásra jogosult az 1-9. évfolyam valamennyi tanulója. Az erre vonatkozó tankönyvtámogatás fedezete iskolánk számára a fenntartó költségvetésében biztosított.

Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközök (tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, térkép, atlasz) használhatók, melyeket az Oktatási Hivatal hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés, technika felszerelés.

Minden tanévben az egyes évfolyamokon a tantárgyak tanításához szükséges taneszközök rendelését a szakmai munkaközösségek tagjai, a szaktanárok határozzák meg, illetve felülvizsgálják az iskola helyi tanterve alapján.

A taneszközök kiválasztásában a következő szempontok érvényesülnek:

A taneszköz

- feleljen meg a NAT, a Kerettanterv követelményeinek,
- szerepeljen az Oktatási Hivatal által kiadott tankönyvjegyzékben,
- az egyes évfolyamok könyvei épüljenek egymásra,
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez,
- tananyagának elrendezése logikus és szemléletes legyen,
- információiban, ábravilágában, a feldolgozás mélységében igazodjék a sajátos nevelési igényű tanuló szükségleteihez,
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon,
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését,
- támogassa a tanulók önálló tanulását, a tanult ismeretek gyakorlását, alkalmazását,
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre, az önálló tanulói munkáltatásra,
- tetszetős, tartós kivitelű legyen.

Az államilag ingyenes tankönyvek tartós tankönyvként kezelendők, azokat az utolsó tanítási napon a tanulók kötelesek visszaszolgáltatni az iskola részére. Ez alól kivételt képeznek a munkafüzetek és munkatankönyvek, valamint az 1. és 2. évfolyam összes tankönyve, mivel ezen évfolyamokon megszűnt a tartóstankönyv használata.

2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával, és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt, figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. Fejlesztjük a tanulók önállóságát, törekszünk a motiváltság fenntartására.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Mozgósítjuk az előzetes tudást és tapasztalatot, és egyénre szabott tanulási módszereket, eljárásokat alkalmazunk.
- Az alapvető képességek, készségek elsajátításával fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot.
- Megalapozzuk az önművelés, az egész életen át tartó tanulás igényét.
- Új helyzetekben is alkalmazható tudást alakítunk ki.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és a lemaradók felzárkózására.
- Megismertetjük a környezet, a körülöttünk lévő világ egyszerű jelenségeit.

- Törekszünk a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- Elsajátíttatjuk a stressz- és feszültségoldás háttérismereteit és technikáit.
- Megteremtjük az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyát, a tanulók egészséges terhelése, az éricsi folyamatok követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelésük érdekében.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A nyelviség meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.

Elengedhetetlen a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Lényeges az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerezés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal - fejlesztjük az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetítjük az elemi ismereteket, szokásokat alakítunk ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség éricsét.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak. A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás mozgósításával, új helyzetekben való

felhasználásával az érdeklődés, a kíváncsiság, közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében fejleszthető.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése, és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása, és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése, és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás, a társadalomba való beilleszkedés (társadalmi tőke), és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Az egészséges életvitel kialakításához természetismeret tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok).

Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők és a fogyatékoságból adódó szempontok figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcstan tantárgy terén.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulás-szervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért

megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén a természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció, a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára, természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése jelentik a prioritást.

2.7. Az intézményi mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása, az egészségfejlesztés lehetőségei és módozatai, a tanulók fizikai állapotának mérése

2.7.1. A mozgásnevelés, az egészségfejlesztés és a testnevelés órák illeszkedése az iskolai órarendbe

A 2015/2016-os tanévtől kezdve iskolánkban minden évfolyamon, órarendbe illesztve heti 5 testnevelés órát tartunk, amelyek részben a tornateremben, részben az uszodában zajlanak, alkalmanként szabadlevegőn, a közeli sportpályák valamelyikén, alkalmazkodva az aktuális lehetőségekhez, egészségügyi előírásokhoz és irányelvekhez. A korosztályi adottságokat és egyéni fejlesztési területeket figyelembe véve, iskolánk specifikációjának megfelelően intézményünkben az egyéni és csoportos fejlesztések egymásra épülnek, így tanulóink számára az első két évfolyamon alapozó-terápiát biztosítunk az órarendbe illesztve és harmadik osztálytól az úszásoktatás is bekapcsolódik a mindennapos testnevelésbe. A nyolc évfolyam minden diákja számára az órarendbe illesztve van lehetőség a heti öt óra testnevelésre és egészségfejlesztésre.

2.7.2. A mozgás, a játék és a sport helye a tanórán kívüli iskolai tevékenységekben

A diákoknak, alsó és felső tagozaton egyaránt, minden nap van lehetőségük a szabad levegőn aktív pihenéssel időt tölteni, illetve a tornateremben mozgásos, játékos foglalkozások közül válogatni, azokat kipróbálni. Az egész napos iskolai szabadidős, napközis és tanulószobai foglalkozásokon, a szakkörök és a napközis foglalkozások alatt különböző játékok, kreatív foglalkozások is felváltják a tanulást, a diákok gyakran látogatnak ki kísérettel a közeli Városligetbe, ahol számtalan, korosztályuknak megfelelő játékos eszköz és sportlehetőség közül válogathatnak. A különféle szabadidős tevékenységek időkeretének jelentős részét különféle - a tantárgyi és tematikai jelleghez is igazodva – sportprogramok, játékos mozgásformák teszik ki.

Az éves munkatervben szerepel az egyes hónapokhoz és évszakokhoz, eseményekhez kapcsolódó testmozgás, sportprogram, egészségfejlesztés: rendszeresen megrendezzük az iskolai sportnapot, ahol minden egyes diák örömmel vesz részt, ellátogatunk a Nagy Sportágválasztóra, az iskolában biztosított uszodának köszönhetően helyben nyílik lehetőség az úszásoktatásra, tavasszal, ősszel, nyárelőn a kirándulásra, a természetjárásra, télen a korcsolyázásra, szánkózásra.

2.7.3. Sportszakkörök, természetjáró túrák – testnevelés és egészségfejlesztés az iskolában és az iskolán kívül

Intézményünk igyekszik minden napra és minden korcsoport számára a délutáni foglalkozások keretében, sport és játék szakköröket kínálni, ezzel is támogatva az egészségfejlesztést és a mindennapi testnevelés órákat. A kínálatban szerepel: futball, kosár, mozgásfejlesztés, sakk, dáma, táblajáték szakkör is mind az alsó, mind a felső tagozatos diákok számára.

A közös hétvégi programok között rendszeresen fellelhetőek a tanórákon kívüli programok, túrák, kirándulások, ismerkedés a minket körülvevő környezettel, a természetjárás alapjaival, egyben minden diáknak lehetősége van az iskolánkban alapított természetjáró klubhoz való csatlakozásra. A klub célja, hogy a gyerekek a közös túrákon, kirándulásokon megszeressék és megismerjék a természet szépségeit, tiszteljék lakóhelyük természeti kincseit, képesek legyenek óvni és vigyázni a körülöttük élő állat- és növényvilágot.

2.7.4. Komplex intézményi mozgásprogram, alapelvek és célok a mindennapos testnevelés és egészségfejlesztés területén

Az intézményi mozgásprogram kidolgozásakor elsődleges szempont a gyermekek korosztályi adottságainak, a fejlesztendő területeknek és a különböző mozgásigényeknek a figyelembevétele, miközben fontos biztosítani és a mindennapi munkavégzés részévé tenni az együttműködés szabályainak és a különböző mozgásformák elsajátításának lehetőségét, kialakítani a megfelelő motivációt, személyre szabottan a játékos és örömteli mozgás belső igényét.

A tantárgy legfontosabb célkitűzéseiként szerepel, már az alsó tagozatban, a diákok testi, lelki, értelmi és egyben érzelmi és szociális fejlesztése, az örömteli munkavégzés biztosítása, ezzel kialakítva a fizikailag aktív életmód természetes igényét a diákokban, mindenkor figyelembe véve saját képességeiket. A testi és lelki egyensúly megteremtésére nyújt lehetőséget a tantárgy és a tanórán kívüli lehetőségek összefonódása, egysége. Komoly feladatunk, hogy diákjaink életének alappilléreit képezzék az egészségfejlesztés egyes területei, ilyen például a mindennapos testmozgás, a sporttevékenység, a fokozatosan kialakuló mozgásműveltség, a helyes táplálkozás és életvitel, a káros szenvedélyekkel szembeni ellenálló képesség. A különböző mozgásformákhoz kapcsolódó helyes attitűd kialakításával lehetőség nyílik az életet végig kísérő fizikailag aktív életvitelre: a diákok elsajátíthatják a testnevelés és egészségfejlesztés helyes terminológiáját és képesek lesznek felismerni a saját igényeiket, személyre szabottan megtalálni a számukra leginkább alkalmas mozgásformát, amellyel önálló testedzést tudnak a szabadidejükben is végezni. Célunk, kihasználva a tantárgy és a tanórán kívüli tevékenységek nyújtotta lehetőségeket, hogy minden diák, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, képessé váljon a testi adottságainak reális felmérésére, biztosítsuk számára azokat a fejlesztéseket, amely egyénileg is képessé teszik majd a saját motoros teljesítményének, fittségi szintjének tudatos építésére, objektívebb értékelésére.

Az alsó tagozaton az óvodai nevelés után az iskolapadba kerülő első osztályos diákok még folyamatos mozgástevékenységet végeznek, hiszen elsődleges szükségletük a mozgáshoz kötött cselekvés, ezért ebben a korosztályban kiemelten fontos a folyamatos mozgásigények

felmérése és azok figyelembevétele. A komplex fejlesztések részeként az első két évfolyamon, a fejlesztő kollégákkal szoros együttműködésben, mozgásterápiai módszerekkel támogatjuk meg az iskolánkba tanuló gyermekeket. Az alapozó terápia, amely a 2016/2017-es tanévtől az órarendbe beépítve szerepel, egy komplex, de elsősorban a mozgásfejlesztésen alapuló mozgásos-érzékszervi, ún. motoszenzoros típusú idegrendszer-fejlesztés. A terápia során újra kell indítani a gyermekeknél az emberi fejlődéstani mozgássorozatot, a testnevelés alapjait is szolgáló gyakorlatok kifejezetten a gyermekek idegrendszerének éretlen területeit célozzák meg, és segítik annak működését, összerendeződését.

A feladatsorok, amelyek az alsós tagozatos gyermekek testnevelési tanóráinak gyakorlatsorait is rendszerezi, hatnak az agyban a beszéd működéséért felelős területekre, amelyek így befolyásolhatják egyben az olvasás- és az íráskészséget is, kialakul a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővül a relációs szókincs. Fontos segítség ez a megkésett és akadályozott beszédfejlődésű, valamint olyan gyerekeknek, akik a szavak helyes kiejtésével küzdenek, vagy a beszédfejlődésük hibás. Valamint diszlexiás és alaki diszgráfiás, szervi eredetű hiperaktív, figyelemzavaros vagy autisztikus jegyeket, tüneteket mutató gyerekeknek, abban az esetben, ha a szüléskor oxigénhiányos állapot állt fent, fejlődésben, érésben elmaradt kisiskolásoknak, tanulásban akadályozott gyerekeknek, minden olyan diáknak, akinek a mozgása koordinálatlan, rendezetlen.

Az alsó tagozat során a tantárgy elsajátításának alapvető módszere a játék, a játékoság, a cselekvő tapasztalatszerzés, az örömteli munkavégzés, mozgás, célunk változatos eszközök használatával egy olyan mozgásminta elsajátíttatása, amely elsősorban a koordinációs képességek érzékeny időszakban történő fejlesztésére szolgál.

Az 5–8. évfolyamos diákok aktivitását, fizikai tevékenységét, érzelmi- és értelmi tevékenységét erőteljesen meghatározzák a korosztályi adottságok, a prepubertáskor és a pubertáskor mozgásfejlődésének érési tényezői. Intézményünkben az egyébként is differenciált fejlesztés, az első két évfolyam után, ismét jelentős szerepet kell, hogy kapjon. A felső tagozatos diákok esetében, a tantárgy adta lehetőségeken túl, az egészségfejlesztés, a mentális egészség megőrzés figyelembevétele lényeges feladat és megköveteli a pedagógusoktól, hogy még inkább empátikusan, az egyéni személyiségfejlődést figyelembe véve segítse a diákokat, hogy didaktikai módszerei során a fejlődéslélektan ismeretében támogassa a diákjait, a társas együttműködésüket, a csoportdinamikát. A gyermekek fejlődése egyénre szabott, általánosságban elmondható azonban, hogy ilyenkor megváltozik a motoros képességek belső összefüggésrendszere, a képességek és a készségek átstrukturálódnak, éppen ezért intézményünkben ez külön hangsúlyt kap a tervezéskor. A már alsó tagozatban megkezdett komplex nevelés ezekben az években is folytatódik: a sport eszközt felhasználva a diákok bővíthetik önismeretüket, megismerhetik és iránymutatással tudatosan alakíthatják a kihívásokra, a sikerekre és a kudarcokra adott személyes válaszaikat, fejleszthetik érzelmregulációjukat és a stresszhatásokkal szembeni ellenállásukat. Ugyanakkor kialakíthatják a szabálykövető magatartást, erősíthetik a monotónia tűrést, hogy fejlődjön a társas-érzelmi jóllétük, társas kapcsolatuk, együttműködésük - teljesülve a tananyag folytonos, egymásra és spirális építkezése – folytonosan bővílhessen a mozgásos formák megismerésének élménye.

2.7.5. A tanulók fizikai állapotának mérése

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. május 24-én útnak indította „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” –T.E.S.I. elnevezésű kiemelt projektjét. A projekt egyik kutatás-fejlesztési feladata az volt, hogy létrehozza a magyar iskolarendszerben egységesen működtethető, egészségközpontú fittségmérési-értékelési rendszert.

A NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt, összesen négy fittségi profilban kilenc mérés segítségével összegzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. Az alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden egyes diák számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a későbbi fejlesztést szorgalmazva.

Az iskolai testnevelés - amelynek fontos célkitűzése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés alapjait már egészen fiatal korban - egyik kiemelkedő visszacsatolási lehetősége a tanulók teljesítményének, mozgáskultúrájuk fejlődésének, fittségi állapotuknak folyamatos mérése és értékelése. Az iskola felső tagozatos tanulóira vonatkozó kötelező mérés a NETFIT® előírányzott szabályai alapján történik évente egyszer, a tavaszi időszakban, a program célja, a mérési eredményeken túl, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetést.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

A mérés alatt az alábbi szempontsort követjük, vesszük figyelembe:

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A mérés eredménye hűen tükrözi diákjaink fizikai, egészséges fittségi állapotát, általános teherbíró képességét. A NETFIT® az egészséges fittségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz („fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna). Ezek eredményét figyelembe vesszük és beépítjük az órák tervezésébe. Az évente kapott eredményeket összehasonlítjuk és tájékoztatjuk róla a szülőket is.

Alsó tagozaton az első két évfolyamban minden év elején és végén több jelentős területre figyelmet fordító egyéni vizsgálatot végzünk minden egyes fejlesztendő diáknál. Több területet nézünk át, köztük a csecsemőkori és kisgyermekkorú mozgásokat, a rugalmasságot, az egyensúlyérzéklet, az alapvető térmozdulatokat, a keresztmozgásokat, a ritmust, az összerendező gyakorlatokat, a térbeli tájékozódást, a testsémát, a finommotorikát, a dominanciát, az időbeli tájékozódást.

A fejlesztendő területeket és az egész éves, differenciálásra is lehetőséget biztosító munkát az eredmények alapján tervezzük meg, vagyis egyénileg is van egy követendő vezérfonal minden egyes diákra tekintettel. Az eredményekkel megismertetjük a kollégákat, a diákokat (figyelembe véve a korosztályi és egyéni sajátosságokat) és a szülőket is.

A diákok fizikai állapotának mérési adatai alapján, a tapasztalatok értékelése után, amennyiben szükséges, a mindennapos testnevelés órákat kiegészítve lehetőségünk nyílik a szabadidős és sporttevékenységek finomhangolására is a felmerülő igények tükrében, figyelembe véve az intézményi mozgásprogramunk alapelveit és főbb célkitűzéseit.

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be, számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten is, mennyit fejlődött.

Fontos, hogy az értékelés folyamatos legyen, tájékoztatást nyújtson a tanuló, a pedagógus és a szülő felé is az elvégzett munkáról, az elsajátított ismeretekről, tárja fel a hiányosságokat, fejlesztendő területeket. Erősítse meg a tanuláshoz való pozitív viszonyt, a motiváltságot, járuljon hozzá az önismeret képességének alakításához, az önfogadáshoz, a szülői elfogadáshoz. Lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újra tervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

2.8.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek ellenőrzésének alapelvei, céljai és formái

Az ellenőrzés, értékelés alapelvei:

- Épüljön az intézmény pedagógiai programjára, helyi tantervére.
- Érvényesüljön a pedagógiai autonómia és felelősség.
- Folyamatos és motiváló hatású legyen, a tanuló állapotának megfelelően differenciált.
- Legyen egyénre szabott, konkrét és az egész személyiséget vegye figyelembe.
- A személyiség alakulására, az attitűd fejlődésére is irányuljon.
- Legyen fejlesztő jellegű, fejezze ki a tanulónak önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását.
- Tárja fel a pozitívumokat és a hiányosságokat is a tanulási képességek területén.
- Legyen tárgyyszerű, mutassa meg a javítás lehetőségét.
- A szóbeli és írásbeli értékelés, ellenőrzés komplex egységet alkosson.
- Érvényesüljön a tanórai aktivitás és többletmunka javító jellege.
- A pedagógusok értékelő magatartását jellemezze a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

Tantestületünk a mindenkor hatályos szakértői véleményekben foglalt javaslatoknak megfelelően végzi a tanulók ellenőrzését, értékelését. A tanulók a szakértői véleményben meghatározottak alapján kapják meg azokat a többletsegítségeket, kedvezményeket, amiket különböző számonkérések során tudnak igénybe venni és használni: lehetőséget biztosítunk a hosszabb felkészülési időre, valamint iskolai segédeszközök használatára is.

A javaslatokban szereplő mentesítésekről – tantárgy, ill. tantárgyrész érdemjeggyel és osztályzattal történő értékelése és minősítése alóli felmentésről - igazgatói határozat rendelkezik.

Az értékelés célja:

- személyiségfejlesztés;

- önértékelési kép kialakítása;
- reális énkép kialakítása;
- önálló tanulásra való igény és képesség kialakítása;
- iskolai, egyéni célok megvalósítása.

A mérés és értékelés alkalmazott formái:

Mérési és értékelési metódus megnevezése	Formái
Diagnosztikus mérés és értékelés (célja a helyzetfeltárás)	Év eleji szintfelmérők
Fejlesztő mérés és értékelés (célja az információgyűjtés, tanulási nehézségek feltárása, lehetőség a korrekcióra)	Szóbeli és írásbeli feleletek, szódolgozatok (idegen nyelvből), röpdolgozatok
Szummatív mérés és értékelés (a nevelési-oktatási folyamat egy szakaszának lezárásakor)	Témazáró dolgozatok, félévi és év végi felmérések, projektek

Diagnosztikus mérést alkalmazunk a helyzetfeltárás céljából az iskolakezdekor, a tanév elején, a nevelési-oktatási folyamat adott szakaszába lépéskor, illetve kirívó eredménytelenség esetén, vagy egy-egy új tanuló érkezésekor. Diagnosztikus méréssel információkat szerzünk a tanulók képességeiről, előzetes tudásáról, ismereteiről. Ezek hatékony segítséget nyújtanak a pedagógiai tervező munkához, a tanmenetek, tematikus tervek, és fejlesztő programok írásához. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására.

2.8.2. Az írásbeli és szóbeli ellenőrzésrendje

A tanulók teljesítményét, elért eredményét az egyes tantárgyak követelményrendszerének megfelelően ellenőrizzük. A számonkérés módja alkalmazkodik a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A tanulók tudásának, képességeik fejlődésének, fejlettségének mérésére többnyire saját készítésű feladatlapokat használunk, amelyet a helyi tantervi követelményekre építve állítunk össze. Ezeket folyamatosan felülvizsgáljuk és a tanulói szükséglet szerint módosítjuk, kiegészítjük.

A **témazáró dolgozatot** – a tantárgyat tanító pedagógus – öt munkanappal előre bejelenti, a témakört előre meghatározza. A dolgozatokat a lehető legrövidebb időn belül (maximum két héten belül) kijavítja, majd annak eredményét az értékeléssel együtt a tanulóval ismerteti. A szülő joga, hogy a fogadóórán, szülői értekezleten gyermeke dolgozatait megtekinthesse.

Az **év végi, félévi felmérések** során egy nagyobb időszak tantervi követelményeinek elsajátításáról adnak számot a tanulók. A pedagógus törekszik arra, hogy néhány óra áttekintés, gyakorlás előzze meg a számonkérést.

A témazárók, félévi és év végi dolgozatok eredményei - a tantestület véleménye és szavazása alapján - 200%-os súlyozási aránnyal jelennek meg az értékelésben.

Előre bejelentett témazáró dolgozatról történő hiányzás esetén a pedagógus előzetes egyeztetés nélkül a tantárgy bármely óráján megíráthatja a pótló dolgozatot. Egy hétnél hosszabb hiányzás esetén a tanulót kérésére mentesíteni kell az írásbeli dolgozatírás alól, és a mulasztott tananyag pótlására legalább öt tanítási nap haladékot kell adni.

Az írásbeli beszámoltatás módja:

- az írásbeli beszámoltatás megfelelő előkészületeket követel, optimális körülményeket kell hozzá teremteni
- a pedagógus időben ismerteti a tanulókkal a dolgozat konkrét tartalmi és formai követelményeit,
- biztosítja a tanulók számára az egyenlő feltételeket, esélyeket,
- a feladatok megértését egyértelmű utasítással segíti,
- az írásbeli beszámolás megkezdése előtt pontosan ismerteti, hogy milyen segédeszközöket vehet igénybe a tanuló.

Az írásbeli témazáró dolgozatok megírásának alapvető elvárásai:

- legyen tervszerű és folyamatos,
- a pontozási rendszer legyen átlátható és elérhető a szülők és a tanulók számára, erről a pedagógusok időben adjanak tájékoztatást,
- egy nap kettőnél több felmérőt lehetőség szerint ne írjanak a tanulók,
- felmérő dolgozatok megírására lehetőleg ne az utolsó órában kerüljön sor,
- csak olyan ismeretet kérjen számon a pedagógus, amit megtanított, illetve amihez a tanuló az ő vezetésével (irányításával) jutott hozzá,
- a kijavított írásbeli munkák értékelése során a tipushibák kijavítására a pedagógus fordítson figyelmet.

Az írásbeli munkák megőrzésének ideje:

- írásbeli feleleteket (röpdolgozatokat) nem őriz meg az iskola, illetve a pedagógus,
- témazáró dolgozatokat, ill. félévi és év végi felméréseket 1 évig,
- külső mérések eredményeit 5 évig őrzi az intézmény.

Az írásbeli ellenőrzésen kívül számos esetben kerülhet sor szóbeli számonkérésre is. Tantestületünk törekszik az írásbeli és szóbeli feleletek kiegyensúlyozott arányára.

A szóbeli beszámoltatás formái:

- szóbeli felelet
- memoriter

- tanórai munka
- önálló kiselőadás
- versenyen való részvétel

2.8.3. Az értékelés formái és rendszeressége, a szülők tájékoztatása

A tanítási órákon a tanulók a tanulmányi teljesítményükről folyamatos visszajelzést, értékelést kapnak, mely történhet szóban vagy írásban, tanórai dicséret formájában, mely az E-Kréta naplóban kerül rögzítésre.

A szülők tájékoztatása a tanulók előmeneteléről történhet szóban (szülői értekezleteken, fogadóórákon) és írásban (Kréta digitális ellenőrzőben, félévi értesítőben, év végi bizonyítványban).

Első és második évfolyamon negyed – és háromnegyed évben a fogadóórák keretében, szóban tájékoztatjuk a szülőket a tanulók teljesítményéről, előmeneteléről, első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor szöveges értékelést, minősítést írunk. (2011. évi CXCV. törvény 54. § (3) bekezdés.)

A második évfolyam második félévétől kezdődően a tanulók teljesítményét év közben érdemjeggyel, év végén osztályzattal, harmadik évfolyamtól kezdődően félévkor és év végén is osztályzattal minősítjük.

Az iskolai osztályzatokról, érdemjegyekről a szülő az E-Kréta naplón keresztül tájékozódhat. A 2. évfolyam második félévétől a tanulók minden tantárgyból havonta legalább egy érdemjegyet kapnak. Az érdemjegyek súlyozási arányát a tantestület határozta meg. Félévkor a félévi értesítőből, év végén a bizonyítványban rögzített osztályzatokból tájékozódhat szülő a tanuló teljesítményéről. Az eredmények az E-Kréta naplóban is elérhetőek.

2.8.4. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani tudja.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Feladatmegoldásai során, összefüggések meglátásában kevés segítséget igényel, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, annak alkalmazása során többször igényel segítséget. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.8.5. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumaiJeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket átlátja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.8.6. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladat a folyamatos tanulásra nevelésnek és az önálló tanulási képesség fejlesztésének egyik fontos eszköze. Az írásbeli és szóbeli házi feladatok a tanítási órán feldolgozott ismeretek gyakorlását, elmélyítését segítik, valamint felkészítik a tanulókat az eredményesebb osztálymunkára.

A sikeres önálló feladatmegoldáshoz kiemelten fontos a megfelelő tanári segítségnyújtás, a pontos feladatkielölés.

Célunk, hogy a házi feladatok segítsék elő a gyakorlást, a bevésést, az egyéni képességek és a tanulási képességek (emlékezet, koncentráció képesség, gondolkodási műveletek) fejlesztését. Támogassák az önállóságra nevelést, a feladattudat, a munkavégzés pontosságának kialakulását.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásának elvei:

- a házi feladatok mennyiségének meghatározásakor figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait,
- a házi feladatok differenciált kijelölésénél figyelembe vesszük tanulóink képességeit,
- egy-egy tantárgy esetében a szóbeli és írásbeli házi feladat mértéke nem lehet több mint 30 perc, a délutáni tanulásra fordított idő összességében alsó tagozaton nem haladhatja meg az egy órát, felső tagozaton a másfél órát,
- a hétvégi időszakra kijelölt írásbeli és szóbeli házi feladat mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket,
- az átlagosnál több időt igénylő házi feladatok esetében (verstanulás, gyűjtőmunka, olvasónapló, házi dolgozat stb.) legalább egy hetet kell biztosítani a tanulók számára,
- a tanítási szünetek időtartamára (őszi, téli, és tavaszi szünet, valamint a többnapos ünnepek esetében) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot,
- a nyári szünetre nem határozunk meg kötelező házi feladatot, csak javaslatot teszünk gyakorló feladatok megoldására (pl. kötelező és ajánlott olvasmányok esetében),
- a szóbeli és írásbeli házi feladatok esetében figyelembe vesszük, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell,
- a házi feladatok kijelölésekor a pedagógusnak kellő segítséget, magyarázatot kell adni a megoldáshoz, hogy a tanulók önállóan tudják megoldani a feladatot,
- otthoni házi feladatnak csak olyan feladatot adhat fel a pedagógus, amelynek megoldásához a szükséges eszközök rendelkezésre állnak, a tanulókat motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható.

Hétfőtől csütörtökig tanulóink a házi feladatokat a napközi, valamint a tanulószoba ideje alatt készítik el. Pénteken (a hétvégére, otthoni gyakorlásra) csak annyi házi feladatot lehet kijelölni, amennyi az egyik óráról a másikra szokásos.

Amennyiben a tanulónak a délutáni tanulási idő alatt egyéb, iskolán belüli, vagy azon kívüli elfoglaltsága van, a szülőket tájékoztatjuk a megmaradt házi feladatokról.

Az elvégzett házi feladatok ellenőrzését hétfőtől csütörtökig a napközi vezetője, illetve a tanulószoba vezetője végzi. A hétvégére feladott házi feladatokat a tantárgyat tanító pedagógus ellenőrzi.

Amennyiben a kötelező házi feladatait a tanuló nem teljesíti, azt írásban, az E-Kréta naplóban jelezzük a szülőnek. A házi feladat hiányát a szorgalom értékelésénél vesszük figyelembe.

2.9. A tanulók jutalmazása, a szorgalom és magatartás értékelése

2.9.1 A tanuló jutalmazásához kapcsolódó értékelési és minősítési alapelvek

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít;
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el;
- az iskolai közösség érdekében kiemelkedő közösségi munkát végez;
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon figyelemre méltó eredményt elérve vesz részt;
- jelentős művészeti teljesítményt ér el;
- vagy bármilyen más módon segít az iskola jó hírnevének megőrzésében, annak növelésében.

az iskola elismerésben részesíti.

A tanulók az alábbi elismerésekben részesülhetnek:

- szóbeli szaktanári dicséret,
- szóbeli osztályfőnöki dicséret,
- írásbeli szaktanári dicséret,
- írásbeli osztályfőnöki dicséret,
- írásbeli igazgatói dicséret,
- tantárgyi dicséret év végén, mely a bizonyítványba is bejegyzésre kerül.

Az írásbeli dicséret az E-Krétában kerülnek rögzítésre.

A tanév során tanulmányi, művészeti és sportversenyt is szervezünk:

- matematika tantárgyból a 2-8. osztályok,
- meseolvasó versenyt a 3-4. osztályok,
- környezetismereti vetélkedőt a 3-6. osztályok számára,
- szavaló versenyt alsó és felső tagozaton,
- képzőművészeti versenyt és
- sportversenyt iskolai szinten.

A tanév során rendezett versenyek győztesei, kiemelkedő eredményt elérő tanulói oklevelet és tárgyi jutalmat kapnak.

2.9.2. A magatartás és szorgalom értékelése

A magatartás és szorgalom értékelési rendszere segíti az iskola nevelési és oktatási céljainak megvalósítását, a tanulók önismeretének fejlődését, az elvárt szocializáltság elérését.

Szorgalomból nem feltétlenül a tanulmányi teljesítményüket, sokkal inkább az ismeretek megszerzése során önmagukhoz mérten tett erőfeszítést vesszük figyelembe és értékeljük azt.

A magatartás és szorgalom értékelésének szempontjai:

- a házirend és az iskolai elvárások, normák elfogadása, betartása,
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony,
- az együttélés, a társas kapcsolatok, a közösségi normák betartása,
- a tanuláshoz való viszony,
- az iskola képviselete.

2.9.3. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszeressége és kategóriái

A tanuló magatartását és szorgalmát havi rendszerességgel értékeljük, az osztályban tanító szaktanárok észrevételeinek figyelembevételével. Az érdemjegyet az osztályfőnök alakítja ki, törekedve arra, hogy a tanulók önértékelését, önkritikájának fejlődését is figyelembe vegye.

A havi érdemjegyek összegzésével alakul ki a félévi és az év végi magatartás-, illetve szorgalom osztályzat. Problémás esetekben az osztályozó konferencia hoz döntést.

A magatartás, a szorgalom értékelésénél maximálisan figyelembe vesszük a tanuló önmagához képest elért pozitív változását, fejlődését, amelynek szóban és írásban történő dokumentálással adhatunk nagyobb hangsúlyt.

A magatartás értékelése

- **Példás (5)** a tanuló magatartása, ha az iskolai házirendet mindig betartja. Példájával hozzájárul az iskolai fegyelem megtartásához. Magatartásával a közösség fejlődését segíti. Kezdeményez, és aktívan részt vállal a közösség életében. Udvarias és segítőkész. Nincs osztályfőnöki figyelmeztetése.
- **Jó (4)** a tanuló magatartása, ha az iskolai rendszabályokat betartja. A közösségi életben részt vesz. Hangneme ellen nincs kifogás. Nincs osztályfőnöki intője.
- **Változó (3)** a tanuló magatartása, ha viselkedése időnként kifogásolható, de igyekszik a hiba kijavítására. Cselekedeteivel, hozzáállásával nem segíti a közösség optimális fejlődését. A házirendet időnként megszegi, udvariatlan, kisebb fegyelmi vétségeket követ el. Osztályfőnöki intésben részesült.
- **Rossz (2)** a tanuló magatartása, ha hanyag, fegyelmezetlen, és tudatosan zavarja az órai munkát. A közösség fejlődését súlyosan hátráltatja, rossz példát mutat. Rongálja az iskolai tulajdont. Viselkedése sérti embertársai önértékét, szándékosan veszélyezteti testi épségüket. Az iskolán kívül az egészségre káros, a társadalomra veszélyes tevékenységet végez. Több alkalommal igazolatlanul hiányzik. Súlyos fegyelmi

vétségéért osztályfőnöki rovóban és/vagy igazgatói marasztalási fokozatokban részesült.

A szorgalom értékelése:

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezi ki

- a tanulmányi munkához való viszonyt, motiváltságot,
 - az egyes tantárgyak követelményeinek eléréséhez tett erőfeszítést, akaratot,
 - többletfeladatok vállalását, ellátását,
 - a közösségért végzett munkát, a társak megsegítését.
-
- **Példás (5)** a tanuló szorgalma, ha a tanítási órákra való felkészülésben a képességeihez és körülményeihez mérten kitartó és eredményes. Iskolai felszerelését rendben tartja, és szükség szerint elviszi a tanításra. A tanítási órákon aktívan részt vesz, önszorgalomból vállal többletmunkát.
 - **Jó (4)** a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni kötelezettségeit kisebb kifogásolni valóktól eltekintve elvégzi és a tanórai munkába könnyen bevonható, képességeihez mérten teljesíti.
 - **Változó (3)** a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni munkájában nem elég kitartó, kötelezettségeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
 - **Hanyag (2)** a tanuló szorgalma, ha a képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányai fejlődése érdekében, kötelezéseit gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan, felszerelési tárgyait gyakran otthon hagyja, továbbá félévkor vagy év végén valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kap. A hanyag minősítésnek nem akadályja, ha a tanuló valamennyi tantárgyból eredményesen teljesítette a félévi vagy a tanév végi követelményeket.

2.10. A tanulók továbbhaladása

2.10.1. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei

Az 1. osztály ismétlése szülői kérésre vagy nagyfokú mulasztás miatt lehetséges.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén 1-3 tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónap második felében javító vizsgát tehet. /Háromnál több tantárgy esetén osztályt kell ismételnie./

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott; vagy az egyes tantárgy éves óraszámának 30%-ánál többet,
- magántanuló volt.

3. LEGITIMÁZIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Jelen pedagógiai programot az ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola nevelőtestülete a 2023. november 7-én tartott értekezleten egyhangúlag elfogadta, Póth Éva Klára igazgató pedig jóváhagyta.

A Szülői Munkaközösség a Pedagógiai Program változásairól a 2023. november 7-én tartott SZMK-vezetői értekezletén tájékoztatást kapott.

Póth Éva Klára

Póth Éva Klára
igazgató

Gólf Judit

a nevelőtestület képviselőjében